პროლეტარებო, უფლება ქვეყნისა, შეერთდით!

ქომუნისტი

საქ. კ.პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კ-ის და ცაკის ორგანო

ფასი 10 კაპ.

საშაბათი, 4 მაისი 1937 წ. № 100 (4901)

კიდევ უფრო ფართოდ გავშალოთ ჩვენი ნაკლოვანებათა კრიტიკა და თვითკრიტიკა! უფრო მეტად განვამტკიცოთ მუშათა და გლეხთა სოციალისტური სახელმწიფოს ძლიერება!

ერთიანი

საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის საპირველმაისო ლოზუნგი

ადგილობრივი მრეწველობა განაგრძობს ჩამორჩენას

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მეხუთე პლენუმმა, გასულ წელს, საქართველოს ადგილობრივი (რესპუბლიკური დაქვემდებარების) მრეწველობის მუშაობა არადამაკმაყოფილებლად ჩასთვალა და თავის რეზოლუციაში მთელი რიგი კონკრეტული ღონისძიებები დაუსახა მას მუშაობის გარდასაქმნელად. ამის შემდეგ მუშაობა რამდენადმე გაუმჯობესდა, მაგრამ გარდატეხა არ მომხდარა. ადგილობრივი მრეწველობა ჯერ კიდევ განაგრძობს ჩამორჩენას.

მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში ადგილობრივი მრეწველობის სახალხო კომისარიატის საწარმოებს გეგმით უნდა გამოეშვათ 13.010,1 ათასი მანეთის პროდუქცია. მიუხედავად იმისა, რომ ეს გეგმა არ იყო დაძაბული და წლიური დავალების მხოლოდ 21,8 პროცენტს შეადგენდა, იგი მაინც არ არის შესრულებული. ფაქტიურად გამოშვებულ იქნა 12228,7 ათასი მანეთის პროდუქცია. —გეგმის 94 პროცენტი. ამრიგად, ადგილობრივმა მრეწველობამ პირველ კვარტალში დაგვაკლო 781.4 ათასი მანეთის პროდუქცია.

გარღვევა მეტად მნიშვნელოვანია. მეტადრე თუ მას შევაფასებთ ნატურალური პროდუქციის გამოშვების თვალსაზრისით: მაგალითად, გამდიდრებული ბარიტის კვარტალური გეგმა შესრულებულია 67 პროცენტით (წლიური გეგმა კი 10,5 პროცენტით); დაფქვილი ბარიტისა—33 პროცენტით. ორჯონიკიძის სახელობის მანქანათმშენებელმა ქარხანაშ თითქმის სრულიად ჩაშალა გეგმით გათვალისწინებული მეღვინეობის მოწყობილობის გამოშვება; ბათუმის მომთუთიებელმა ქარხანამ, რომელიც მხოლოდდამხოლოდ ფართო მოხმარების საგნებზე მუშაობს, გეგმა 9,4 პროცენტით შეასრულა. აგურის ქარხნებმა პირველ კვარტალში გამომშვარი აგურის გეგმა შეასრულეს 46 პროცენტით, რაც შეადგინს წლიური გეგმის მხოლოდ 3 პროცენტს.

გეგმის შეუსრულებლობას საწარმოთა ხელმძღვანელები „ობექტური" მიზეზებით ხსნიან. ნამდვილად კი მიზეზი არის წარმოების სუსტი ხელმძღვანელობა, უგეგმობა, შრომის სუსტი ორგანიზაცია. მაგალითად, ორჯონიკიძის სახელობის ქარხანაში საჩამომხსმელო საამქრომ ჩაშალა ლითონის ჩამოსხმის გეგმა, რითაც ხელი შეუშალა ქარხნის ბოდუქციის წარმოების დამთავრებას და გამოშვებას. ამის მიზეზად ქარხნის ადმინისტრაცია ასახელებ ყინვებს. ნუთუ ქარხანას არ შეეძლო შეექმნა აუცილებელი პირობები იმისათვის, რომ ლითონის ჩამოსხმა ყინვიან დღეებში შესაძლებელი იყოს? რად ვარგა საქმის ისეთი დაყენება, როცა ქარხნის მუშაობა დამოკიდებული ხდება ამინდზე, ისეც თბილისის კლიმატურ პირობებში!

აგურ-კრამიტის წარმოებაში ადგილობრივმა მრეწველობამ ჯერ კიდევ ვერ მოიღო ბოლო სეზონურობას, მიუხედავად საქართ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ისა და საქ. სახკომსაბჭოს 1936 წლის დადგენილებისა მან წესრიგში ვერ მოიყვანა საშრობი მეურნეობა და ამიტომ ვერ შეჰქმნა ალიზას საკმაო მარაგი. ამის გამო ღუმელები პირველ კვარტალში უმოქმედოდ იდგნენ. ეს დიდ საფრთხეს უქმნის კაპიტალური მშენებლობის გეგმების შესრულებას, კაპიტალურ დაბახდებათა თანხების ათვისებას.

წარმოების არაკომპლექტურობა და სუსტი კავშირი საწარმოს ცალკეულ საამქროებს შორის იწვევს ბოდუქციის წარმოების დაუმთავრებლობას. მაგალითად, ორჯონიკიძის სახელობის ქარხანაში დაუმთავრებელი წარმოება პირველი კვარტალის ბოლოს უდრიდა 570 ათას მანეთს, მაშინ, როცა კვარტალის საქონლო პროდუქცია შეადგენდა მხოლოდ 393 ათას მანეთს.

დიდ ნაკლად უნდა ჩაეთვალოს ადგილობრივ მრეწველობას გეგმით დამტკიცებული საწარმოო ასორტიმენტის უხეში დარღვევა. კალინინის სახელობის ქარხანამ ქვისსახერხი დაზგების გეგმა შეასრულა 38 პროცენტით საწოლებისა — 43 პროცენტით, სასწორებისა — 50 პროცენტით. საწოლებისა და სასწორების საამქრო 26 კომისრის სახელობის ქარხნიდან გასულ წელს გადმოიტანეს კალინინის სახელობის ქარხანაში, სადაც აშენებულია სპეციალური საამქრო, მაგრამ ქარხნის ადმინისტრაცია ცდილობს თანდათანობით ლიკვიდაცია უყოს ამ წარმოებას და მის ადგილზე გადაიტანოს საამწყობო საამქრო. პირველ კვარტალში სასწორებისა და საწოლების წარმოება ყოველთვიურად მცირდებოდა. ეს იმიტომ, რომ ქარხნის დირექცია ამჯობინებს ისეთი საგნების წარმოებას, რომლებიც ნაკლებ „სადავიდარაბო" და უფრო რენტაბელურია. საგეგმო ასორტიმენტის დარღვევა ანტისახელმწიფოებრივი ქმედობაა და მას ბოლო უნდა მოეღოს.

გეგმის დარღვევას ადგილი აქვს აგრეთვე ხელფასის საკითხში. მუშების ფაქტიური საშუალო ხელფასი აღემატებოდა გეგმით დამტკიცებულს: იანვარში—5 პროცენტით, თებერვალში—15,1 პროცენტით, მარტში—18 პროცენტით. როგორც ვხედავთ, საშუალო ხელფასის მექანიკურად ზრდას სისტემატური და პროგრესული ხასიათი ეძლევა, რაც საშიშ ტენდენციას წარმოადგენს.

საშუალო ხელფასის მექანიკურად ზრდას და შრომის დაბალ ნაყოფიერებას თან მოჰყვა პროდუქციის თვითღირებულების ზრდა. თვითღირებულება პირველ კვარტალში გეგმით უნდა შემცირებულიყო 5 პროცენტით, ნამდვილად კი იანვარ-თებერვალში გაიზარდა 10,9 პროცენტით. ამ მხრივ განსაკუთრებით ცუდი მაჩვენებლები აქვს ბარიტის წარმოებას (თვითღირებულება გაიზარდა 60,9 პროცენტით, ნაცვლად 4 პროცენტით შემცირებისა), ლითონის კონსტრუქციების ქარხანას (22,6 პროცენტით ზრდა, ნაცვლად 0,9 პროც. შემცირებისა), კალინინის სახელობის ქარხანას (18,6 პროცენტით ზრდა ნაცვლად 1,3 პროც. შემცირებისა).

მოუწესრიგებელია დანადგარების მუშაობა, არ სწარმოებს მათი საგეგმო-გამამფრთხილებელი რემონტი, ამიტომ ხშირია დანადგართა გაცდენები. კალინინის და ორჯონიკიძის სახელობის ქარხნებში არც კი აწარმოებენ დანადგრების გაცდენის აღრიცხვას და ანალიზს, ამიტომ მოისსტებს ბრძოლა გაცდენების წინააღმდეგ. საამქროები არ არის დაკომპლექტებული კვალიფიციური მუშა-ხელით, რის ერთერთი მიზეზია სატარიფო ქსელის უმართებულად შედგენა. მაგალითად, სტარიფო ვანაკვეთით პირველი თანრიგის მუშას ხელფასი საათში განისაზღვრება კალინინის სახელობის ქარხანაში 66 კაპეიკით, სპილენძის სატკეცე ქარხანაში—74 კაპ., სხვა ქარხნებში—72 კაპ. ასეთივე მდგომარეობაა აგურის და სხვა საწარმოებში. ეს იწვევს მუშების დენადობას—მათ ხშირ გადასვლას ერთი ქარხნიდან მეორეში. კალინინის სახელობის ქარხანაში, სადაც სულ 220 მუშა მუშაობს, პირველ კვარტალში მიღებულია 84 და დათხოვნილია 120 მუშა, ანუ მუშათა საერთო რიცხვის 50 პროცენტი.

ადგილობრივი მრეწველობის აქტივის კრებამ, რაც მიმდინარე წლის 28—29 აპრილს ჩატარდა, გამოაცილინა მთელი რიგი კონკრეტული დეფექტები, რომლებიც ხელს უშლიან მუშაობას. კერძოდ, დიდი ნაკლი ახასიათებს თვით ადგილობრივი მრეწველობის სახალხო კომისარიატის მუშაობას. მაგალითად, პირველი კვარტალის გეგმა კომისარიატმა მხოლოდ მარტში ჩაუშვა საწარმოებში, რაც იმას ნიშნავს, რომ პირველ კვარტალში საწარმოები ფაქტიურად უგეგმოდ მუშაობდნენ. თათბირზე გამოსული საწარმოთა მუშაკები აღნიშნავდნენ, რომ კომისარიატი არ უწევს საწარმოებს ოპერატიულ ხელმძღვანელობას, მივლინებული მუშაკები არ სწავლობენ ადგილებზე საწარმოს მუშაობას და არ მიუთითებენ კონკრეტულ დეფექტებზე. გეგმები დაზუსტებული არ არის, ფინანსიური მაჩვენებლები დაკავშირებული ვერ არის საწარმოო მაჩვენებლებთან, ამიტომ დაგეგმილი თვითღირებულება საორიენტაციო ხასიათისაა.

აქტივის კრების მიერ დასახული ღონისძიებები დაუყოვნებლივ უნდა გატარდეს ცხოვრებაში. ადგილობრივი მრეწველობის მუშაობაში მკვეთრი გარდატეხა უნდა მოხდეს!

ამხანაგები ბერია და ლევანდოვსკი ტრიბუნაზე 1 მაისს

ამხ. კ. ე. ვოროშილოვის სიტყვა

წითელ მოედანზე

ამხანაგო მეომრებო, მეთაურებო, პოლიტმუშაკებო, ინჟინრებო და ტექნიკოსებო მუშურ-გლეხური წითელი არმიისა! ამხანაგო მუშებო და მუშა-ქალებო, სტახანოველებო და სტახანოველო-ქალებო! ამხანაგო კოლმეურნეებო და კოლმეურნე-ქალებო, სოციალისტური მინდვრების წარჩინებულო ადამიანებო! ამხანაგო ინჟინრებო და ტექნიკოსებო, სწავლულებო და კულტურული ფრონტის მუშებო! უცხო ქვეყნების ამხანაგო პროლეტარებო, ჩვენო სასურველო და ძვირფასო სტუმრებო!

საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ცენტრალურმა კომიტეტმა და მუშურ-გლეხურმა მთავრობამ დამავალეს მოგესალმოთ და მოგილოცოთ თქვენ ყველას მუშათა საერთაშორისო დღესასწაული —1 მაისი!

ამხანაგებო! ჩვენი დიადი საბჭოთა ქვეყანა, მისი მრავალრიცხოვანი ხალხნი დღეს მეოცედ ზეიმობენ თავის საპირველმაისო დღესასწაულს, როგორც თავისი ქვეყნის ნამდვილი და სუვერენული ბატონპატრონნი, როგორც თავისი ბედიღბლის უცილობელი ბატონები.

საბჭოთა ხალხი მეოცედ ზეიმობს 1 მაისის დღეს თავის ისტორიულ გამარჯვებას ძველ, წყეულ-კრულვით მოსაგონარ სამყაროზე; მეფეების, თავად-აზნაურების, კაპიტალისტებისა და კულაკების ბატონობის სამყაროზე; ექსპლოატაციის, ძალადობის, მწუხარებისა და ცრემლების სამყაროზე.

აი უკვე მეოცე წელიწადია, რაც ჩვენი ქვეყნის ხალხნი, შეჭქმნეს რა თავისი საბჭოთა სახელმწიფო, მის საფარქვეშ იმედიანად, მტკიცე ნაბიჯით მიდიან წინ ახალი სოციალისტური ცხოვრების მშენებლობის გზით.

ჩვენი დღესასწაულები ამავე დროს წარმოადგენს ნიშანსვეტებსაც სოციალისტური მოძრაობის გზაზე. და დღეს ჩვენ კანონიერი სიამაყით აღვნიშნავთ სოციალიზმის მიერ მოპოვებულ ახალ უდავო წარმატებებს.

მეორე სოციალისტური ხუთწლედი შესრულებულია ვადაზე ცხრა თვით ადრე.

დამთავრდა მშენებლობა გრანდიოზული არხისა, რომელმაც ვოლგა შეაერთა მდინარე მოსკოვთან.

მწყობრში ჩადგნენ და ამუშაოდნენ დიდძალი ყოველგვარი საწარმონი, დაწყებული სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შემკეთებელი პატარა სახელოსნოებით და გათავებული მძიმე ინდუსტრიის გიგანტებით.

დიდი და მრავალფეროვანია საბჭოთა კულტურის მიღწევები, რასაც ბრწყინვალედ ადასტურებს საბჭოთა მუსიკოსების წარმატებანი საერთაშორისო კონკურსებზე ვარშავასა და ბრიუსელში.

უკლასო სოციალისტური საზოგადოების 170 მილიონი მშენებელი ჩვენს ქვეყანაში საერთო შემოქმედებითი მეცადინეობით, ლენინ-სტალინის დიადი პარტიის წინამძღოლობით, სძლევს რა ყველა და ყოველგვარ სიძნელეს, ერთი გამარჯვებიდან მეორე გამარჯვებისაკენ მიდის.

ყოველდღიურად, ყოველსაათობით იცვლება ჩვენი ცხოვრება, იცვლებიან, სხვაგვარი, უკეთესი ხდებიან სოციალიზმის მიერ აღზრდილი საბჭოთა ადამიანები.

ამავე დროს იცვლებიან, უფრო ბოროტნენ, კიდევ უფრო საზიზღარნი ხდებიან სოციალიზმის მტრებიც, მშრომელ კაცობრიობის მტრები.

დასავლეთ ევროპისა და სხვა ფაშისტი ტურები ცილისწამებიდან, ინსინუაციებიდან, ბინძური საგაზეთო ჭორებიდან და ველური აბდაუბდიდან, რომელთაც საბჭოთა ქვეყნის, ჩვენი ხალხის, მისი მთავრობისა და ჩვენი პარტიის შესახებ ავრცელებენ, სოციალიზმთან ბრძოლის, სსრ კავშირთან ბრძოლის სხვა მეთოდებზე გადადიან. საზიზღარი ტროცკისტ-ზინოვიეველი და მემარჯვენე-ოპორტუნისტული ელემენტები ჩვენს ქვეყანაში, თვით ბოლშევიკური პარტიის რიგებშიც კი, გახდნენ ყველაზე უფრო შესაფერ წრედ, რომლიდანაც უცხოეთის ფაშიზმი აგროვებდა თავისთვის ჯაშუშებს, დაქირავებულ მკვლელებს, დივერსანტებს, მავნებლებსა და გამცემლებს.

საბჭოთა ხალხი დიადი ხალხია. მისი სტალინური კონსტიტუცია წარმოადგენს სოციალიზმის უდიდეს მონაპოვარს, იგი არის ნამდვილ თავისუფლებათა ქარტია საბჭოების ქვეყნის ყველა პატიოსანი ადამიანისათვის.

და იცავენ რა თავის კონსტიტუციას, იცავენ რა თავის სოციალისტურ სამშობლოს, საბჭოთა ხალხი, მისი მთავრობა მტრისადმი ულმობელი იქნებიან. არა აქვთ და არც შეიძლება ჰქონდეთ ადგილი „გამცემლებსა და მოღალატეებს, მავნებლებს, ჯაშუშებსა და სხვა უწმინდურებას იმ ადამიანთა ; ორის, რომლებიც ახალ ნათელ ცხოვრებას აშენებენ თავიანთთვის და მომავალ თაობათათვის.

სოციალიზმისა და საბჭოთა კავშირის საზღვარგარეთელი მტრები—სწორედ ისინი არიან ხალხთა შორის მშვიდობიანობის მტრები, სწორედ ისინი არიან მსოფლიო ხანძრების გაჩენის ოსტატები. განა ისინი არ ახრჩობენ მთელს სახელმწიფოებს და განა მათ არ უნდა უმადლოდნენ თავიანთ თავხედობას ესპანელი ფაშისტი გენერლები, რომლებიც ცეცხლითა და მახვილით სჩობენ თავიანთ ხალხს და მის დოგლათს!

ფაშიზმი—ეს მუშათა და გლეხთა მოსისხლე მტერია, ეს მსოფლიო ხოცვა-ყლეტის ორგანიზატორია.

ფაშიზმს გაბოროტებით და საშინლად სძულს მშრომელები, იგი მათი მტერია.

ფაშიზმი საბჭოთა კავშირის მოსისხლე მტერია.

მხოლოდ მძლავრი მუშურ-გლეხური წითელი არმია უშლის ხელს ფაშიზმს ეკვეთოს საბჭოების ქვეყანას, დაიწყოს ახალი მსოფლიო ხოცვა-ჟლეტა.

წითელი არმია იყო, არის და მუდამ იქნება მშვიდობიანობის დარაჯი მთელს მსოფლიოში.

რამდენიც არ უნდა დასწამონ ცილი ჩვენმა მტრებმა წითელ არმიას და რაც არ უნდა უწოდონ მას დამპყრობელი და ისეთი არმია, რომელიც ემზადება მეზობელ სახელმწიფოებზე თავდასასხმელად, ყველა ამ ინსინუაციას არ შეუძლიან იმ ფაქტის დამალვა, რომ ფაშიზმი უკვე დაადგა ომისა და ინტერვენციის გზას. „დაიჭით ქურდი!"—გაჰკივის ქურდი, რომელიც მდევარს გაურბის, „წითელი არმია ემზადება თავდასხმებისათვის"—გაჰკივიან ისინი, ვინც უკვე თავსდაესხა და სჩობს მთელ ხალხებს.

არა, წითელი არმია არსებობს არა თავდასასხმელად, არამედ იმისათვის, რომ მოსპოს თავდამსხმელები მთლიანად, ძირფესვიანად და უკლებლივ. თქვენ, წითელარმიელებო, მეთაურებო და პოლიტმუშაკებო, მუდამ იყავით მზად, რათა შეასრულოთ ეს თქვენი წმინდა ისტორიული ამოცანა!

ახალგაზრდა მეომრებო!

დღეს თქვენ სდგებთ თქვენი მუშურ-გლეხური მთავრობის ერთგულების. თქვენი დიდი ხალხის ერთგულების ფიცს. განიმორეთ ჩემთან ერთად ფიცის ყოველი სიტყვა:

(ამხ. **ვოროშილოვი** კითხულობს ფიცის ტექსტს, რომელსაც იმეორებს ყველა ახალგაზრდა წითელარმიელი).

○

ამხანაგო წითელარმიელებო! მოგილოცავთ ჩვენი მთავრობისა, მთელი საბჭოთა ხალხისა და სოციალიზმის საქმისადმი ერთგულების ფიცის მიღებას.

მე ვიცი, რომ თქვენ, ჩვენი დიდი დიდა-სამშობლოს შვილები, იქნებით მამაცი წითელი არმიის ღირსეული მეომრები, დაუღალავად, ბევრს და კარგად ისწავლით, რათა იყვეთ უნარიანი, მცოდნე, პოლიტიკურად მომწიფებული და მამაცი მხედრები.

გაუმარჯოს დიდ საბჭოთა ქვეყანას და მის საყვარელ ხალხს!

გაუმარჯოს მუშურ-გლეხურ წითელ არიას — მშვიდობიანობის დასაყრდენს მთელს მსოფლიოში!

გაუმარჯოს ლენინ - სტალინის ჩვენს მძლავრ პარტიას!

გაუმარჯოს მთელი მსოფლიოს მშრომელებს და ესპანეთის გმირ ხალხს, რომელიც მამაცურად იბრძვის თავისი დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისათვის!

გაუმარჯოს ჩვენს მეგობარს და ხალხთა ბელადს დიდ **სტალინს!**

ვაშა!!!

(„ვაშას" ძახილი, ინტერნაციონალის ხმები, ზარბაზნების სალუტი).

საბჭოთა კონტროლის კომისიის თავმჯდომარის მოადგილედ ამხ. რ. ს. ზემლიაჩკას დამტკიცების შესახებ

სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

დამტკიცებულ იქნას ამხ. როზალია სამუილის-ასული ზემლიაჩკა საბჭოთა კონტროლის კომისიის თავმჯდომარის მოადგილედ.

სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. კალინინი

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ვ. მოლოტოვი

სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. აკულოვი

მოსკოვი, კრემლი.
1937 წ. 29 აპრილი.

პირველ მაისს თბილისში

ნარობს ბუნება: აბიბინებულია ბალახი, მწვანით დაბურულან ხეივნები, ფერადი ყვავილებით აჭრელებულან გაზონები. ყველაფერს სახალისის ელფერი ადევს. საზეიმოდ გამოიყურება სამაისო დღესასწაულისათვის კეკლუცად მორთული დედაქალაქი.

დილის 8 საათიდან ქალაქის მთავარ მაგისტრალებზე შესწყდა ტრამვაის მოძრაობა. ფედერაციის მოედანზე, რომელიც გულუხვი მასპინძლის სუფრასავით გადაშლილა, ჭაბანება არაა. მოედნის მახლობელ ქუჩებში მილიციელთა კორდონებია და მოედნისაკენ ჯერჯერობით არავის უშვებენ.

ფედერაციის მოედანი მარტივად, მაგრამ იშვიათი მხატვრული გემოვნებითაა გაფორმებული. ამ გაფორმების გამოსავალ წერტილად თბილისის საბჭოს შენობაა აღებული. ასე ორიგინალურად მორთული ეს შენობა ჯერ არ გვინახავს. მწვანეში ჩაფლულ ამ ვეებერთელა შენობის ფასადს თავში ლენინის ორდენი ამშვენებს, ზევით კი ელექტრო-ჭაღები კიაფობენ—„1 მაისი". მოედნის ქვემოდ პუშკინის სკვერისკენ გაფორმების ანსამბლს ამთავრებს ფიგურული შადრევანი, რომლის ზხეფებიც ასწლოვანი ხეების კენწეროებს სწვდება.

მოედანზე გარნიზონის ქვეითი ნაწილები შემოვიდნენ. სწორ გეომეტრიულ ფიგურებად დაწყობილმა ჯარის ნაწილებმა დაიკავეს მთელი მოედანი.

დილის ათის ნახევარი იყო, როცა მოედანზე შემოვიდა ამბერ-კავკასიის სამხედრო ოლქის სარდალი, არმიის მეორე რანგის სარდალი ამხ. ლევანდოვსკი. მეექვარე ხმამ საპარადოდ დაწყობილ ჯარის ნაწილებს აუწყა სარდლის მოახლოვება:

— სმენა!

სარდალს შეხვდა და ანატაკი გადასცა პარადის სარდალმა, დივიზიის მეთაურმა ამხ. ს. ბუჩიჩიძემ.

ამხ. ლევანდოვსკიმ ჩამოუარა ჯარის ნაწილებს. ისმოდა სარდლის მისალმება და წითელარმიელთა მწყობრი რიგების განუწყვეტელი საპასუხო „ვაშას" ძახილი.

პარადის მიღების შემდეგ სარდალი დაბრუნდა ტრიბუნაზე. ამ დროისათვის ტრიბუნაზე თავი მოეყარათ პარტიული ორგანიზაციებისა და მთავრობის ორგანოების ხელმძღვანელებს. ტრიბუნაზე იდგნენ: ამხანაგი ლავრენტი ბერია, გ. მუსაბეკოვი, ფ. მახარაძე, ვალ. ბაქრაძე, პავერმანი, გოლოიძე, ჟორჟოლაძე, გ. ატურუა, მ. ნიორაძე, გოგეშვილი, იარცევი და სხვ.

ამხ. ლევანდოვსკი მივიდა რადიომიკროფონთან. წითელი არმიის ახალგაზრდა მებრძოლები იწყებენ ფიცის მიღებას. ფიცის სიტყვებს ამბობს სარდალი და შემდეგ ამ სიტყვებს, რადიოთი გადაცემულს, იმეორებენ ჯარის ნაწილები. შემდეგ მიკროფონთან მიდის ამხ. ფილ. მახარაძე. ახლა ის იმეორებს ფიცის სიტყვებს ქართულად და მასთან ერთად ამ სიტყვებს იმეორებენ პარადზე დამსწრე ქართული ნაწილები. მწყობრად და მკვეთრად გაისმის ფიცის თვითეული სიტყვა.

ახალგაზრდა მებრძოლებმა დაამთავრეს ფიცის მიღება. ახლა არმიას სიტყვებით მიმართეს სარდალმა ამხ. ლევანდოვსკიმ და საქართველოს ცაკის თავმჯდომარემ ამხ. ფ. მახარაძემ.

შემდეგ დაიწყო ჯარის ნაწილების ცერემონიული გავლა ტრიბუნასთან. ასეულებად დაწყობილი ჯარის ნაწილები წარუშლელ შთაბეჭდილებას სტოვებდნენ ზნახველზე ჩაცმულობით, გარეგანი შეხედულებით, წვრთნით და შეიარაღებით. მწყობრი ნაბიჯით, უდრეკი რიგებით მიდიან ჩვენი მშვიდობიანი შრომისა და შემოქმედების დარაჯნი მოედანზე ტრიბუნის წინ. ქვეითის ნაწილებს მოსდევს არტილერია, შემდეგ ცხენოსნები, თავდაცვა - ავიაქიმელები, წვევამდელები, საავიაციო კოლის მოწაფეები, პარაშუტისტები, პლანერისტები. საჰაერო და საჰაერო ძალთა ნაწილები გამოსულიყვნენ დღეს სადემონსტრაციოდ, რომ ერთხელ კიდევ დაედასტურებინათ თბილისის და მთელი დიდი საბჭოეთის მშრომელთათვის თავისი მზადყოფნა თავდასადებად სოციალისტური სამშობლოს ინტერესებისათვის.

დამთავრდა თუ არა პარადი მოედანზე დაიწყო მზადება დემონსტრანტთა კოლონების გასატარებლად. მილიციელთა მწკრივები განლაგდნენ მოედანზე ისე, რომ დემონსტრანტთა კოლონების მსვლელობისათვის სწორი მიმართულება მიეცათ.

სანამ კოლონები არ დაჭრულიყვნენ, ხალხი მასობრივ გართობას დასწაფებოდა. იქ ერთ ჯგუფში ვიღაც ოსტატურად ოხუნჯობს, აქეთ ორკესტრს ლეკური გაუხურებია და გოგო-ბიჭები ერთმანეთს საცეკვაოდ იწვევენ. მღერიან, ცეკვავენ, ერთობიან ყველანი.

დემონსტრაცია დაიწყეს ლენინისა და სტალინის რაიონის მშრომელებმა. მოზრდილთა კოლონებს წინ მიუძღოდნენ პიონერთა კოლონები დროშებით, ბუკ-ნაღარით, წინწილებით და ყვავილებით. უთვალავი ტრანსპარანტები, ბელადთა სურათები, სიმბოლიური მაკეტები, მიღწევათა და გამარჯვებათა მაჩვენებელი აბრები მიჰქონდათ დემონსტრანტ-

(ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ ᲘᲮ. ᲛᲔ-2 ᲒᲒ.)

საპირველმაისო დემონსტრაცია თბილისში

ფოტო რ. აკოფოვის

პირველ მაისს თბილისში

დასასრული

ტებს. წარუშლელ და გრანდიოზულ შთაბეჭდილებას სტოვებდა ბედნიერი სამშობლოს ბედნიერ შვილთა მრავალფეროვანი დემონსტრაცია. სიხალისე, მუსიკა, დროშები, ყვავილები და სამხრეთის უხვი მზე ამთავრებდა მოზეიმე მშრომელთა დღესასწაულის გრანდიოზულ სურათს, გადაშლილს ვრცელ მოედანზე.

საათზე მეტს გაგრძელდა ლენინისა და სტალინის რაიონის მშრომელთა გავლა. მათ შემდეგ მოედანზე ერთი მხრიდან შემოვიდნენ ორჯონიკიძის რაიონის მშრომელები, მეორე მხრიდან კიროვის რაიონის მშრომელები. მეტისმეტად მწყობრად და ლამაზად გაიარეს ორჯონიკიძის რაიონის სკოლათა მოწაფეებმა. ეროვნულ კოსტუმებში ჩაცმულმა პიონერმა გოგონებმა შეასრულეს მასობრივი ცეკვა. ფეერიული და მომხიბლავი იყო ეს იშვიათი სანახაობა. პიონერების შემდეგ გამოჩნდნენ ლენინის ორდენოსანი თეატრების კოლექტივები, რომელთაც წინ ორდენოსნები მიუძღოდნენ. მისალმებათა წამოძახილებით გააცილეს ჩვენი სახელოვანი ოპერისა და რუსთაველის თეატრების მუშაკები მთავრობის ტრიბუნაზე თავმოყრილებმა.

კოლონა კოლონას მისდევს, მოზეიმე დემონსტრანტთა რიგებს ბოლო არ უჩანთ.

— ვაშა დიდ სტალინს, ჩვენი ბედნიერი ცხოვრების შემქმნელს!

— ჩვენი სალამი სტალინის საუკეთესო მოწაფეს ლავრენტი ბერიას!

— ძირს სისხლიანი ფაშიზმი, გაუმარჯოს, საერთაშორისო მუშათა კლასს.

ყოველი ლოზუნგის საპასუხოდ გაისმის მქუხარე ვაშას ძახილი და საყოველთაო აღფრთოვანება იპყრობს მთელ მოედანს.

— სალამი ესპანეთის თავისუფლებისათვის მებრძოლთ!—ჰყვირიან დემონსტრანტები. ეს იმიტომ, რომ ტრიბუნაზე მათ შეამჩნიეს ესპანეთის ხალხის ერთერთი წარმომადგენელი, რომელიც სტუმრად ეწვია თბილისს.

ნაშუადღევის ორ საათზე მეტი იყო, დემონსტრანტთა კოლონების გავლა კი ჯერ კიდევ არ იყო დამთავრებული. მაგრამ ეს ვინ არის, ამ სიმაღლე? ოთხი გოლიათი მოდის და ხელით მესამე სართულის აივნებს სწვდებიან. ეს ცირკის მსახიობები ყოფილან, ოცნაურად მაღალ ოჩაფიებებზე შემდგარნი.

დილის სიგრილე ნაშუადღევის პაპანაქებამ შესცვალა. დემონსტრაციის დასასრული ახლოდება. უკანასკნელი კოლონაც და ხალხი დაიშალება.

საპირველმაისო დემონსტრაცია დამთავრდა. 200.000-ზე მეტმა მშრომელმა დასტოვა მოედანი.

წითელ მოედანზე

სოციალისტური სამშობლოს ძლიერების პარადი

მოსკოვი, 1 მაისი. (საქდესი). წითელ მოედანზე და მის მისასვლელებზე 9 საათისა და 30 წუთისათვის უკვე დამთავრდა ჯარების განწყობა.

სსრ კავშირის ცაკის შენობა მოედანზე მორთულია ლენინისა და სტალინის გიგანტური პორტრეტებით. სახლების ფასადებზე მკაფიოდ კაშკაშებენ პირველი მაისის ლოზუნგები და რუსულ, ესპანურ, გერმანულ, ფრანგულ, ინგლისურ და ჩინურ ენებზე გამოიყოფა საბრძოლო კომუნისტური ძახილი: „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!".

9 საათისა და 45 წუთისათვის ტრიბუნები უკვე გაჭედილია. აქ მოსულან მოსკოვის საწარმოთა და დაწესებულებათა წარჩინებული სტახანოველები, მეცნიერების, ხელოვნებისა და ტექნიკის გამოჩენილი შოლვაწენი. აქ ტრიბუნებზე იმყოფებიან საბჭოთა ქვეყნის საუკეთესო ადამიანები, რომელიც საპირველმაისო ზეიმზე დასასწრებლად მოსკოვს ჩამოსულან. აქ არიან საზღვარგარეთელი პროლეტარების დელეგაციები. აქ იმყოფება ესპანეთის გმირი ხალხის დელეგაცია, რომელიც განსაკუთრებული ყურადღებითა და სიყვარულით არის მოსილი.

მოედანზე სრული შემადგენლობით გამოცხადდნენ დიპლომატიური კორპუსი და სამხედრო ატაშეები.

პარადის სარდალმა, არმიის პირველი რანგის მეთაურმა ამხ. ბელოვმა ჩამოუარა ჯარებსა და მიესალმა მათ.

10 საათს სულ რამდენიმე წუთი აკლია. მოედანი ცხრება. მავზოლეის მახლობლად ატყდება ტაშის გრიალი და აი უკვე მთელი მოედანი აღტაცებითა და სიყვარულით ხვდება ხალხთა ბელადს ამხანაგ სტალინს, რომელიც მავზოლეის მარცხენა ფრთაზე ადის, ამხანაგებს მოლოტოვს, კაგანოვიჩს, კალინინს, მიქოიანს, ჩუბარს, ანდრეევს, ეჟოვს, დიმიტროვს, მეჟლაუკს, აკულოვს, ხრუშჩოვს. მავზოლეის მარჯვენა ფრთაზე გამოჩნდებიან საბჭოთა კავშირის მარშლები ტუხაჩევსკი, ეგოროვი, ბუდიონი და უმაღლესი სამხედრო სარდლობის სხვა წარმომადგენლები.

მავზოლეისთან ქვემოთ არიან ამხ. ლიტვინოვი, სულიმოვი, შვერნიკი და სხვები.

საბჭოს კოშკზე საათი საზეიმოდ რეკს ათჯერ. კრემლის კარიბჭიდან ცხენით გამოდის სსრ კავშირის თავდაცვის სახალხო კომისარი, საბჭოთა კავშირის მარშალი ამხ. ვოროშილოვი. გულმხურვალე ოვაცია. ამხ. ვოროშილოვი შემოუვლის ჯარის ნაწილებსა და მიესალმება მათ 1 მაისის დიად პროლეტარულ დღესასწაულს. მებრძოლნი მხიარულად ხვდებიან თავის სახალხო კომისარს მჭექარე „ვაშათი".

ჯარების შემოვლა დამთავრებულია. ამხ. ვოროშილოვი ბრუნდება წითელ მოედანზე და აღის მავზოლეის მარცხენა ტრიბუნაზე. აქ, სადაც თავისი მებრძოლი თანამოსაგრეებით გარშემოხვეული დგას ამხანაგი სტალინი.

საბჭოთა კავშირის პირველი მარშალი სიტყვას ამბობს. სახალხო კომისრის სიტყვებს რადიო მთელს ჩვენს ქვეყანასა და მთელს მსოფლიოს მოსდებს.

ამხ. ვოროშილოვი კითხულობს საზეიმო აღთქმის ტექსტს, და წითელი ფიცის სიტყვებს ათასობით და ათასობით ახალგაზრდა მებრძოლები იმეორებენ.

და როდესაც, მიულოცავს რა მებრძოლებს საზეიმო ფიცის მიღებას, სახალხო კომისარი ამთავრებს თავის სიტყვას და „ვაშას" შესძახებს ჩვენს ქვეყანას, მის საუცხოო ხალხს, წითელ არმიას, ბოლშევიკების მძლავრ პარტიას, მთელი მსოფლიოს მშრომელებს, ესპანეთის გმირ ხალხსა და ხალხთა ბელადს ამხანაგ სტალინს, — მოედანს კიდითკიდემდე ტალღებად ედება საზეიმო „ვაშა". ჰაერს ირღვევა არტილერიის სალუტი. ნაკრები ორკესტრი ასრულებს „ინტერნაციონალს", და საერთაშორისო პროლეტარიატის ჰიმნს აიტაცებს მთელი მოედანი.

პარადს იღებს ამხ. ვოროშილოვი.

მოედანს მტკიცე ნაბიჯით გადიან ფრუნზეს სახელობის აკადემიის, სამხედრო-საჰაერო აკადემიის, სამხედრო-ქიმიური აკადემიის კურსანტთა მონოლიტური კოლონები.

მხარდამხარ მიაბიჯებენ პროლეტარული დივიზიის მებრძოლები, შინსახკომის ნაწილები. ტრიბუნებზე ხშირად იგრიალებს ტაში. ეს ტაში ძლიერდება და ოვაციად იქცევა, როდესაც ჭაღარა ორდენოსნების წინამძოლობით მავზოლეის ჩაუვლიან მოსკოვის შეიარაღებული მუშების ლეგიონები. საყოველთაო აღტაცებას იწვევენ ახალგაზრდობის ლეგიონები, რომლებიც მოედანს გაივლიან. ეს ახალგაზრდობა წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ ზედმიწევნით სწავლობს თვითმფრინავების მართვას, საპარაშუტო საქმეს, ეუფლება პლანერიზმის მწვერვალებს, ამყარებს სროლის რეკორდებს.

ხანმოკლე პაუზა, და ჰაეროვანი მარშის ხმებში მიექანება სტალინის სახელობის ცხენოსანი დივიზია. მიემართებიან ტაჩანკები, რომელნიც მეხსიერებაში აცოცხლებენ სამოქალაქო ომის ეპიზოდებს. ისინი შესცვალეს ყაზახთა ნაკრები დივიზიის ნაწილებმა. დონელები ყუბანელები, თერგელები მთლიან მასივად ჩორთით გაივლიან მოედანს. ტრიბუნები აღტაცებით ტაშს უკრავენ ამ ნაწილებს, რომელნიც მოსკოვის პარადზე პირველად გამოჩნდნენ.

კვლავ პაუზა და მოედანი იავსება ველოსიპედისტთა და მოტოციკლისტთა უეცრადშემოჭრილი რაზმეთით. ტყვიამფრქვევებით შეიარაღებულმა საბჭოთა მოტოციკლებმა ტრიბუნების მქუხარე მოწონება გამოიწვიეს.

საზენიტო ზარბაზნებით გაიხსნა ყველა სახის მექანიზებული არტილერიის მარში. საუცხოო იყო ეს მარში. ტანკსაწინააღმდეგო ქვემეხებს სცვლიან ჰაუბიცები. ჩნდება სულ უფროდაუფრო დიდი ყალიბის ზარბაზნები, სამლერძიან ავტომობილებზე დადგმული ზარბაზნები, სატრაქტორო წევით მავალი ზარბაზნები. მოედანი აღიავსო ურთულესი მექანიზმების მქონე სულ სხვადასხვა კონსტრუქციის ქვემეხებით.

ჩაიქროლა უზარმაზარმა ტანკმა, რომელზედაც წარწერილია მილიონების საყვარელი სახელი „სტალინი". მას მისდევს მეორე ტანკი, მესამე, მეოთხე. და ერთბაშად მოედანზე მკვეთრ შერენგებად გაიშალნენ ტანკეტები, ტანკ-ამფიბიები. მიდიოდნენ სულ უფროდაუფრო მსხვილი ტანკები, ბოლოს დიდებულად ჩაიარეს უზარმაზარმა სახმელეთო დრედნოუტებმა. საუცხოო წყობრად ჰაერში მიჰქროლავდნენ ითხმოტორიანი ყუმბარმტყორცნები, დიდ სიმაღლეზე დასტრიალებდა მზვერავი თვითმფრინავების გუნდი და, ბოლოს, საბჭოთა საბრძოლო ტექნიკის დიდებულ პარადს ამთავრებენ ჩქარმავალი საბჭოთა თვითმფრინავების დაუსრულებელი რაზმები.

ეს იყო დიდებული პარადი მუშურ-გლეხური წითელი არმიისა და ლენინ-სტალინის საქმისადმი გულმხურვალედ ერთგული მისი შესანიშნავი ადამიანებისა. ეს იყო დათვალიერება მაღალი საბრძოლო ტექნიკისა, რომლითაც აღჭურვა წითელი არმია დიადმა საბჭოთა ქვეყანამ. ეს იყო პარადი საბჭოთა მასალებით, საბჭოთა ქარხნებში, საბჭოთა მუშების ხელით დამზადებულ მანქანებისა. ეს იყო პარადი პარტიული და არაპარტიული ბოლშევიკებისა—თავისი სამშობლოს გულმხურვალე პატრიოტი მებრძოლებისა, რომელნიც ზედმიწევნით ჰფლობენ გონივრულ და მრისხანე საბრძოლო ტექნიკას.

საპირველმაისო პარადში საბჭოთა ქვეყნის წითელმა არმიამ კვლავ და კვლავ დაგვანახვა, რომ მოპოვებულსა და სტალინურ კონსტიტუციაში ჩაწერილს არავის დავუთმობთ, რომ მშვიდობიანობის საქმეს მთელს მსოფლიოში საიმედო, ერთგული და მძლავრი დარაჯი ჰყავს, რომ მოწინავე ტექნიკით შეიარაღებული წითელი არმიის მებრძოლები, რომლებიც ბოლშევიზმს ეუფლებიან, გაანადგურებენ ყოველ მტერს, ვინც კი გაბედავს აღმართოს ხელი ჩვენი მშვიდობიანი, შემოქმედებითი, სასიხარულო შრომის წინააღმდეგ, ყველა ქვეყნის მშრომელთა სამშობლოს საზღვრების წინააღმდეგ.

12 საათი და 10 წუთია. მდინარე მოსკოვისაკენ, ეს არის, დაეშვნენ უკანასკნელი ტანკები, რომლებიც გვაოცებენ თავისი ბუმბერაზობით. მაგრამ ვეღარ იცნობ წითელ მოედანს. მისი სახე შეიცვალა, ძელაკის სწორ მინდორზე გამოდიან მოსკოვის რაიონების კოლონები. ერთი თვალის დახამხამებაზე მოედნის სივრცე ივსება ელვარე განუწყვეტელი ტალღით. მთელი მოედანი ამოძრავდება, საკვირველად მორთული და ლამაზი ხდება ურიცხვი ალისფერი ბაირაღები, პლაკატები, ტილოები ლოზუნგებით, მაკეტები, საწარმოო ემბლემები—ყოველივე ეს თვალმჭრელი ფერადებით ჰყვავის.

დემონსტრანტების ტალღა განუწყვეტლივ მოძრაობს. ფრიალებენ დროშები, მოსჩანან პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა, საბჭოთა კავშირის წარჩინებულ ადამიანთა პორტრეტები. ყველას გულისყური მიპყრობილია მავზოლეისაკენ. აქეთკენაა მიმართული სიყვარულის შეძახილები და დაუსრულებელი ტაში. დემონსტრანტები მიესალმებიან მავზოლეის მარცხენა ფრთაზე მყოფ ამხანაგ სტალინსა და მის უახლოეს თანამებრძოლთ. წითელი მოედნის მთელ სივრცეზე ჰქუხს:

— გაუმარჯოს ამხანაგ სტალინს! დიდება დიდ სტალინს! გაუმარჯოს ლენინურ ცენტრალურ კომიტეტს!

დედაქალაქის მშრომელნი უდიდესი გულთბილობით და სიყვარულით მიესალმებიან იმას, ვინც გამოსჭედა ქვეყნის რკინისებური შეუდრეკელი ძლიერება, ვინც გადაალაქა იგი უძველეელ ციხე-სიმაგრედ, ყველა ქვეყნის ჩაგრულთა შუქურად. მას, ბელადსა და მასწავლებელს, გულწრფელ მადლობას უცხადებენ საბჭოთა ქვეყნის ხალხები. დემონსტრანტების კოლონებში ბლომადაა ლოზუნგები, რომლებიც გამოჰხატავენ საბჭოთა კავშირის მშრომელთა ერთიანობას კაპიტალისტური ქვეყნების ჩაგრულ ხალხებთან, ბლომადაა პლაკატები, მიძღვნილი რესპუბლიკური ესპანეთისადმი, რომელიც იბრძვის დემოკრატიისათვის, დამოუკიდებლობისათვის ფაშიზმის წინააღმდეგ. აქვე ერთერთ ტრიბუნაზე მავზოლეის მარჯვენა მხარეზე იმყოფებიან ესპანეთის სახალხო ფრონტის სახელოვან და უშიშარ მებრძოლთა წარმომადგენლები. აღგზნებული თვალებით, მუშტებად შეკრული და მოღერებული ხელებით ისინი მისალმებიან საბჭოთა ხალხს. ისინი მისალმებიან ახალი ცხოვრების პატრონებს, რომლებმაც ბოლშევიკური პარტიის წინამძღოლობით შეჰქმნეს მძლავრი სოციალისტური სახელმწიფო. დემონსტრანტები ერთბაშად სცინობენ ძვირფას სტუმრებსა და რიგებიდან აღმოსკდება მისალმებათა აღტაცებული შეძახილები. ესპანელი დელეგატები გულთხურვალედ ეხმაურებიან მისალმებებს. კოლონა კოლონას მისდევს. კოლონებზე აღმართულია საბჭოთა კავშირის უზარმაზარ გერბთა მაკეტები, დიადი სტალინური კონსტიტუციის ტექსტები. დემონსტრანტთა თავებზე ამაყად აღმართულია წიგნები, რომელთა ფურცლებზე ოქროს ასოებით არი ჩაწერილი დიადი ქარტიის მუხლები. მუხლები შრომის, დასვენების, განათლების, უფლების შესახებ, სსრ კავშირის მოქალაქეების წმინდა მოვალეობათა შესახებ. და ათასჯერ იმეორებენ ლოზუნგებს, რომლებიც ქება-დიდებას ასხამენ გამარჯვებული სოციალიზმის სტალინური კონსტიტუციას, ნამდვილი დემოკრატიზმის კონსტიტუციას.

რაიონულ კოლონებს მიუძღვიან საწარმოთა სტახანოველები, მოწინავე მებრძოლები შრომის ნაყოფიერებისათვის, მათ სამართლიანად ეკუთვნით პირველი ადგილი საპირველმაისო დემონსტრაციაში.

ურიცხვ ბაირაღებსა, ლოზუნგებსა და ტილოებში რელიეფურად გამოირჩევიან მოსკოვ-ვოლგის არხის დიდი სქემები. რუკებზე აღნიშნულია საბჭოთა კავშირის წყლის ახალი ტრასის რობები და კაშხლები. წყლის გზა ვოლგიდან დედაქალაქისაკენ გაყვანილია! ამ გრანდიოზულ გამარჯვებას პირველ მაისის დღეს აღნიშნავს მთელი ქვეყანა, ვინაიდან ეს არის მეორე ხუთწლედის შესანიშნავი გამარჯვება, სტალინური იდეის ბრწყინვალე განხორციელება. მუშებსა და მუშა-ქალებს ფეხდაფეხ მისდევენ ინჟინრები და ტექნიკოსები, მეცნიერები და ექიმები, სტუდენტები და მოსამსახურეები, მწერლები და მასწავლებლები, არტისტები და არქიტექტორები.

აი უკვე ხუთი საათია, რაც მსვლელობა გრძელდება. კოლონებში არ წყდება სადღესასწაულო ხმაური.

რაიონების უკანასკნელი კოლონები სტოვებენ წითელ მოედანს, მაგრამ დემონსტრაცია ჯერ კიდევ არ დამთავრებულა. მავზოლეის ჩაუვლის მსუბუქი, რიტმული ნაბიჯით 30 ათასი მოსკოველი ფიზკულტურელი. მჭექარე ხმით ერთსულოვნად სალამს უძღვნიან ფიზკულტურელები ამხანაგ სტალინს, პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებს. 17 საათი და 40 წუთია. მოედანზე უკვე გაიარა 1600 ათას კაცზე მეტმა. მოედანი ცალიერდება. საკ. კ. ბ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და მთავრობის წევრები ჩამოდიან მავზოლეის ტრიბუნიდან. მათ უახლოვდება ესპანეთის რესპუბლიკის დელეგაცია, რომელიც ჩამოსულია სსრ კავშირში საპირველმაისო ზეიმზე დასასწრებლად. ამხანაგი სტალინი, პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელები გულთბილად მიესალმებიან იმ გმირი ხალხის წარმომადგენლებს, რომელიც ვაჟკაცურად იცავს საკუთარ თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობას.

პირველი მაისი საზღვარგარეთ

ესპანეთი

ვალენსია, 2 მაისი (საქდესი). მთელს რესპუბლიკურ ესპანეთში პირველი მაისის დღეს მშრომელებმა გამოამჟღავნეს ერთიანი ნებისყოფა—რაც შეიძლება მალე გაანადგურონ ფაშისტები. დღე დაიწყო ლოზუნგით — გავადიდოთ შრომის ნაყოფიერება. მუშაობის დამთავრებისას ყველგან გაიმართა მიტინგები.

ვალენსიაში განსაკუთრებით მრავალრიცხოვანი იყო ორი მიტინგი —ერთი მოაწყეს კომუნისტურმა და სოციალისტურმა პარტიებმა და მუშათა საყოველთაო- კავშირმა, მეორე შრომის ნაციონალურმა კონფედერაციამ (ანარქო-სინდიკალისტებმა) და მუშათა საყოველთაო კავშირმა.

პირველ მიტინგზე მუშათა საყოველთაო კავშირის სახელით გამოვიდნენ: ესპანეთის სოციალისტური პარტიის ერთერთი დამაარსებელი ლატორე, სოციალისტური პარტიის აღმასკომის წევრი სკარდერო, რომელმაც 1936 წელს სოციალისტური პარტიის სახელით ხელი მოაწერა შეთანხმებას სახალხო ფრონტის შესახებ, აგრეთვე ესპანეთის კომპარტიის ც. კ-ის პოლიტბიუროს წევრი და გენერალური სამხედრო კომისრის მოადგილე მიხე.

მეორე მიტინგზე მუშათა საყოველთაო კავშირის სახელით გამოვიდნენ სოციალისტები — სამხედრო მინისტრის ამხანაგი ბარეგარი, —შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგი რუბიერა და პარლამენტის სოციალისტური ფრაქციის მდივანი ფრანსისკო. შრომის ნაციონალური კონფედერაციის სახელით გამოვიდნენ შრომის ნაციონალური კონფედერაციის მდივანი ვასკესი, ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი მონსენი და მრეწველობის მინისტრი პეირო.

ყველა ორატორი ხაზს უსვამდა, რომ საჭიროა შრომის ნაციონალური კონფედერაციის გაერთიანება მუშათა საყოველთაო კავშირთან. ისინი მოითხოვდნენ შრომის ნაყოფიერების გაძლიერებას სამხედრო მრეწველობაში და აღნიშნავდნენ რესპუბლიკის ავიაციისა და ფლოტის ბრწყინვალე მოქმედებას. სიტყვები რადიოთი გადასცეს.

ინგლისი

ლონდონი, 2 მაისი (საქდესი). საპირველმაისო დემონსტრაციაში მონაწილეობდა 20 ათასი კაცი. პროფკავშირულ კოლონებს შორის გამოირჩეოდნენ ავტობუსთა გაფიცული მუშები და ნოტინგემშირის ძაღაროელნი. მბეჭდავებს მიჰქონდათ პლაკატი, რომელიც ამხელდა კაპიტალისტური პრესის სიცრუეს. ბავშვები მიდიოდნენ სხვადასხვა ერის კოსტუმებში გამოწყობილნი ლოზუნგებით მშვიდობიანობის დასაცავად, ახალგაზრდობას მიჰქონდა პლაკატები რესპუბლიკური ესპანეთის დასაცავად. ინდოეთის, ცეილონის, აბისინიის, აფრიკის, ჩინეთისა და ირლანდიის წარმომადგენელთა კოლონა გაფორმებული იყო პლაკატებით თავისი განთავისუფლებისათვის კოლონიურ ხალხთა ბრძოლის თემაზე. მათ მიჰყვებოდნენ სტუდენტები, მუშათა თეატრის წარმომადგენლები, სპორტსმენები, პედაგოგები და ხელოვნებისა და ლიტერატურის წარმომადგენლები. მსვლელობას ამთავრებდნენ კომუნისტური პარტიის, ლეიბორისტული პარტიის, სოციალისტური ლიგისა და მუშათა დამოუკიდებელი პარტიის კოლონები. მათ წინ მიდიოდნენ ერთიანობის ლონდონის კომიტეტის წარმომადგენლები. კომპარტიის კოლონაში დემონსტრანტებს მიჰქონდათ ლენინის, სტალინის, დიმიტროვის, ტელმანის, ტორეზისა და პოლიტის პორტრეტები.

ჰაიდ-პარკში დემონსტრანტებს შეუერთდა მრავალი ათასი მშრომელი. სიტყვების შემდეგ, რომლებიც ხუთ ტრიბუნაზე წარმოითქვა, მიიღეს რეზოლუცია, რომლითაც სოლიდარობას უცხადებენ საერთაშორისო პროლეტარიატსა და დემოკრატიის და მშვიდობიანობის დამცველთ ყველა ქვეყანაში.

ჰოლანდია

ამსტერდამი, 2 მაისი (საქდესი). საპირველმაისო დემონსტრაციაში მონაწილეობას ღებულობდა 35 ათასამდე კაცი, მათ რიცხვში კომუნისტი და სოციალ-დემოკრატი მუშები. საღამოს გაიმართა მიტინგები, რომლებიც ცალ-ცალკე მოაწყეს სოციალ-დემოკრატიულმა და კომუნისტურმა პარტიებმა. სოციალ-დემოკრატიულ მიტინგს დაესწრო 8 ათასი კაცი, კომუნისტურს —10 ათასი. კომპარტიის მიერ მოწყობილი მიტინგი ჩატარდა ფაშიზმისა და ომის წინააღმდეგ ბრძოლის, რესპუბლიკური ესპანეთის მხარდაჭერისათვის, საბჭოთა კავშირთან სოლიდარობისათვის, ერთიანი ფრონტისა და ჰოლანდიის მუშათა, გლეხთა და დანარჩენ მშრომელთა მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლის ლოზუნგებით.

მშრომელთა საპირველმაისო გმოსვლები მოხდა მთელ ჰოლანდიაში.

საფრანგეთი

პარიზი, 2 მაისი (საქდესი). პარიზში მშრომელთა მსვლელობაში მონაწილეობას იღებდა მილიონზე მეტი კაცი. დემონსტრანტების კოლონები გაჭიმული იყო ხუთ კილომეტრზე. მრავალი მუშური უბნის სახლის ფანჯრებში მსვლელობის გზაზე გამოკიდებული იყო წითელი დროშები. მშრომელები ლოზუნგებში მოითხოვდნენ ფაშისტური ლიგების ფაქტიურ დაშლას. ხალხის ტრაბების, დორიოსი და როკის დაპატიმრებას, არმიის, ადმინისტრაციისა და პოლიციის გაწმენდას ფაშისტური ელემენტებისაგან, რესპუბლიკური ესპანეთისაგან ბლოკის ძოხსნას. დემონსტრანტები თითქმის განუწყვეტლივ მღეროდნენ „ინტერნაციონალს". როდესაც მიტინგი დაიწყო, ტრიბუნაზე იმყოფებოდნენ შრომის საყოველთაო კონფედერაციის ხელმძღვანელები ჟუო, რეინო. ფრაშონი, კომპარტიის ბელადები კაშენი, ტორეზი, ჟიტონი, ვაიან-კუტიურიე და სოციალისტური პარტიის ხელმძღვანელი მოღვაწენი, მათ შორის შინაგან საქმეთა მინისტრი დორმუა.

რეინომ მიულოცა პარიზის პროლეტარიატს ასეთი გრანდიოზული გამოხმაურება ქუჩაში გამოსვლის მოწოდებაზე და სთქვა: „ეს უზარმაზარი დემონსტრაცია საზეიმო დადასტურებაა პროლეტარიატის ნებისყოფისა — განაგრძოს ბრძოლა სახალხო ფრონტის პროგრამის შესრულებისათვის, საფრანგეთის მუშათა კლასის, გლეხობისა და საოფრანგეთის მუშათა კლასების ბლოკის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისათვის. გადამწყვეტი პასუხი უნდა გაეცეს ბანკირებისა და მეფაბრიკეების შემოტევას მშრომელი ხალხის მიერ უკვე მოპოვებული პოზიციების წინააღმდეგ".

დასასრულ რეინო მოითხოვდა ფაშისტური ორგანიზაციების ბელადთა დაპატიმრებასა, მათი ქონების კონფისკაციას და მოუწოდებდა კიდევ უფრო ფართოდ გაეშალათ ბრძოლა ესპანელი ხალხის დასაცავად, „ჩაურევლობისა" და „თვალთმაქცური" კონტროლის წინააღმდეგ.

რეინოს სიტყვა, რომელსაც დემონსტრანტების მსვლელობის მთელ ხუთკილომეტრიან გზაზე ხმამაღლა მოლაპარაკეებით გადასცემდნენ, არა ერთხელ დაიფარა მქუხარე ტაშით.

ჟუოც შრომის გენერალური კონფედერაციის სახელით მოუწოდებდა კიდევ უფრო ფართო დახმარების აღმოჩენისკენ ესპანელი ხალხისათვის.

ლიონსა და მარსელში დემონსტრაციებში მონაწილეობა მიიღო 150 ათასმა კაცმა, მულუზაში —50 ათასმა, ვალანსიენში — 45 ათასმა, სტრასბურგსა, სენ-ეტიენსა და ტულუზში — 30-30 ათასმა. რუანში—25 ათასმა და სხვ.

ამერიკის შეერთ. შტატები

ნიუ-იორკი, 1 მაისი (საქდესი). ათ საათზე მეტ ხანს დადიოდნენ მთავარ ქუჩებში მშრომელთა კოლონები და ერთიანი ფრონტით აცხადებდნენ დემონსტარციას ომის საფრთხისა და ფაშიზმის წინააღმდეგ, რესპუბლიკური ესპანეთის დასაცავად. დემონსტრაცია მოაწყო ერთიანი ფრონტის კომიტეტმა, რომელშიც შედიან კომუნისტური და სოციალისტური პარტიებისა და 500-ზე მეტი პროფკავშირული და სხვა მასობრივ ორგანიზაციათა წარმომადგენლები. მონაწილეობდა არანაკლებ 100 ათასი კაცისა. ათასობით ადამიანები ესალმებოდნენ ქუჩებში დემონსტრანტებს. დემონსტრანტები მღეროდნენ „ინტერნაციონალს" და სხვა პროლეტარულ სიმღერებს. დემონსტრანტთა რიგებიდან გაისმოდა შეძახილები: „გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირს!", „დაიცავით ესპანეთის დემოკრატია!" და „ძირს ფაშიზმი!". დემონსტრანტთა რიგებში იყვნენ ზანგების, ესპანელების, გერმანელების, იტალიელების, ჩინელების, იაპონელებისა და და ლათინური ამერიკის ქვეყნების ხალხთა წარმომადგენლები. პროფკავშირები წარმოდგენილი იყვნენ უფრო ფართოდ, ვიდრე ოდესმე. დემონსტრანტებს მიჰქონდათ ათასობით პლაკატები, რომლებიც ამხელდნენ გერმანიის, იტალიისა და იაპონიის საომარ ზრახვებს. დემონსტრანტები, მოითხოვდნენ გერმანიისა და იტალიის ჯარების გაყვანას ესპანეთიდან, ზანგების თანასწორუფლებიანობას და პოლიტპატიმრების განთავისუფლებას. საყოველთაო ენტუზიაზმი გამოიწვია რესპუბლიკელ ესპანელთა მრავალრიცხოვანი კოლონის გამოჩენამ.

მრავალრიცხოვანი საპირველმაისო დემონსტრაციები გაიმართა ჩიკაგოსა და ამერიკის შეერთებულ შტატების სხვა ქალაქებში.

ჩეხო-სლოვაკია

პრაღა, 1 მაისი (საქდესი). განსაკუთრებით მძლავრი იყო საპირველმაისო კომუნისტური დემონსტრაცია, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 25 ათას კაცზე მეტმა. დემონსტრანტები მიდიოდნენ ტრანსპარანტებით და მარქსის, ენგელსის, ლენინის, სტალინის, დიმიტროვისა და ტელმანის პორტრეტებით. ძირითადი ლოზუნგები იყო: „ერთიანი სახალხო ფრონტისათვის ფაშიზმის წინააღმდეგ", „გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირს!", „გაუმარჯოს მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადს, ამხანაგ სტალინს!", „სალამი დემოკრატიულ ესპანეთს, რომელიც გმირულად ებრძვის ფაშისტ მოძალადეებს".

მდგომარეობა ესპანეთში

ესპანეთის ფრონტებზე

საკავშირო დეკეშათა სააგენტოს დეკეშების მიხედვით.

1 მაისს მეამბოხენი განაგრძობდნენ მადრიდის საარტილერიო ბომბარდირებას.

ბისკაის ფრონტზე ბასკთა დასახმარებლად გაიგზავნა მთავრობის თვითმფრინავები. იქ ჩავიდნენ საგრძნობი დამხმარე ნაწილები. 30 აპრილს რესპუბლიკელთა 8 ყუმბარმტყორცნმა პირველად დაუშინა ყუმბარები იტალიელთა პოზიციებს ვერნიკის რაიონში. ათასობით ადამიანები მთელი დღე-ღამის განმავლობაში საფორტიფიკაციო მუშაობას ეწევიან ბილბაოს რაიონში.

ბერმეოს სექტორში, სანაპიროზე ბილბაოს ჩრდილო-აღმოსავლეთით, მთავრობის ჯარებმა რესპუბლიკელთა ფლოტის დახმარებით უკუაქციეს მტრის შემოჭრილი მცირე ჯგუფები. მტერი უწესრიგოდ გაიქცა და ბრძოლის ველზე დასტოვა დიდძალი იარაღი და საომარი მასალა, აგრეთვე დაჭრილნი და მოკლულნი, მათ შორის არიან იტალიელები.

დურანგოს რაიონში მეამბოხეებმა შეუტიეს რესპუბლიკელთა პოზიციებს, მაგრამ უკუქცეულ იქნენ და მათ დიდი ზარალი ნახეს.

1 მაისს მეამბოხეთა თვითმფრინავებმა კვლავ დაუშინეს ყუმბარები ბილბაოს და ტყვიამფრქვევები ესროლეს მოსახლეობას. ნაესადგურში ჩაგდებული ყუმბარები დაეცნენ ინგლისის ნაღმოსნის ახლოს.

რესპუბლიკელთა მხარეზე გადმოსულის ცნობით, ბისკაის ფრონტზე მეამბოხეთა შეტევაში მონაწილეობას იღებს 75 პროცენტი იტალიელი. გენერალ მოლას არტილერია შესდგება გერმანული და იტალიური ქვემეხებისაგან, რომლებსაც მომსახურებას უწევენ გერმანელები და იტალიელები. მეამბოხეებს მოეპოვებათ დიდძალი გერმანული რადიოდანადგარები. მთელ კომპანიას ბილბაოს წინააღმდეგ ხელმძღვანელობენ გერმანიასა და იტალიის გენერლები. გენერალი მოლა—მხოლოდ მრჩეველია. მეამბოხეთა ყველა ყუმბარმტყორცნი (დაახლოებით 60)—გერმანელებისაა. ავიაგამანადგურებელნი, რომლებიც მეამბოხეებს დაახლოებით 200 აქვთ,—იტალიელებისა და გერმანელებისაა. მფრინავები—გერმანელები და იტალიელები არიან.

არაგონიის ფრონტზე, ტერუელის სექტორში, რესპუბლიკელებმა მოიგერიეს მტრის იერიში ეხეა დელ ალბარასინის რაიონში. მტერმა დიდი ზარალი ნახა.

რესპუბლიკელთა ჯარებმა ააფეთქეს რკინიგზის ხიდი და გაანადგურეს რკინიგზის სადგური პუებლა დელ ალბორტონი, 48 კილომეტრზე სარაგოსის სამხრეთით.

სამხრეთის ფრონტზე, კორდოვის სექტორში, 1 მაისს რესპუბლიკელთა ჯარებმა დაიკავეს მონასტერი სანტა მარია დე ლა კაბეზა, რომელშიც მეამბოხენი გამაგრებული იყვნენ გასული წლის ივლისიდან 1,200 მეამბოხე დანებდა.

დეკრეტი ბასკთა რეგულარული არმიის შექმნის შესახებ

ლონდონი, 28 აპრილი. (საქდესი). ბასკთა მთავრობის მეთაურმა ავარიმ გამოსცა დეკრეტი რეგულარული არმიის შექმნის შესახებ, აგრეთვე სამხედრო მრეწველობასა და საფორტიფიკაციო სამუშაოებში ჩაბმულ მუშათა მილიტარიზაციის შესახებ.

მეამბოხეთა სახაზო გემის „ესპანიას" ჩაძირვა

ლონდონი, 1 მაისი. (საქდესი). დილით 30 აპრილს სანტანდერის მახლობლად მეამბოხეთა საესკადრო ნაღმოსანი „ესპასკო" თავს დაესხა ინგლისის გემს და 12-ჯერ ესროლა მას, ცდილობდა რა ხელი შეეშალა მისთვის შესულიყო ნავსადგურში. მახლობლად მყოფი მეამბოხეთა სახაზო გემი „ესპანია" მივიდა „ესპასკოსთან" და ისიც მოემზადა ბრძოლისათვის. რესპუბლი

რაიონული პარტიული კონფერენციები

ლენინის რაიონი

ლენინის რაიონის XIX პარტკონფერენციაზე რაიკომის მოხსენებისა და სარევიზიო კომისიის თანამოხსენების გამო გამართულ კამათში გამოვიდა 38 კაცი.

კონტრრევოლუციონერების გაშრიადის, თოფურიძის და სხვათა ტროცკისტულ - მავნებლური მუშაობის შესახებ კამათში ილაპარაკეს ამხ. არეშიძემ სტალინის სახელობის ორთქლმავალ-ვაგონთა შემკეთებელი ქარხნიდან.

ამხ. კარაპეტიანმა კონფერენციას უამბო სახელმწიფო № 8 ავტოსარემონტო ქარხანაში მავნებლობის შესახებ, რომელსაც მეთაურობდა ბანდიტი-დივერსანტი ოდილავაძე.

შემდეგ ორატორმა აღნიშნა პოლიტაგიტაციის სუსტად დაყენება და ამ საკითხში არასაკმაო ხელმძღვანელობა პარტიის რაიკომის მხრივ.

— ჩვენ არ ვუფრთხილდებოდით ჩვენს კადრებს, ქარხნიდან ვითხოვდით საუკეთესო მუშაკებს,—სთქვა ამხ. ანანოვმა (სტალინის სახ. ორთქლმავალ - ვაგონთა შემკეთებელი ქარხანა).

ამხ. კიზირიამ (ამ.-კავკასიის რკინიგზის თბილისის განყოფილების პოლიტგანყოფლების უფროსი) აღნიშნა კომუნისტთა მაღალი პოლიტიკური აქტივობა საანგარიშო-საარჩევნო კრებებზე თბილისის საარკინიგზო კვანძში, კრიტიკის გაშლა იქ და თვითეული კანდიდატურის გულდასმით განხილვა ფართო დემოკრატიის პირობებში.

პარტკომების შემადგენლობაში დასახელებული 932 კაციდან აცილება მიეცა 372-ს. კერძოდ აცილება მიეცა ამხ. ბ. მაჩაიძის კანდიდატურას. აღნიშნულ იქნა რკინიგზელთა პროფკავშირის ცუდი შუშაობა, მუშაობის ჩაშლა ადგილებზე. აღინიშნა, რომ ამხ. მაჩაიძე არ დაიარებოდა ისეთ დიდ ორგანიზაციაშიც კი, როგორიცაა ორთქლმავალ - ვაგონთა შემკეთებელი ქარხანა.

ამხ. კოშლაძე (26 კომისრის სახ. ქარხანა) ამბობს: ჩვენთან ყველა კომუნისტი ჩაბმულია პოლიტწრეებში, მაგრამ სწავლების ხარისხი ჯერ კიდევ არ არის აყვანილი სათანადო სიმაღლეზე. ორატორმა აგრეთვე აღნიშნა რაისაბჭოს დეპუტატთა ჯგუფების ცუდი მუშაობა, რაისაბჭოს ბიუროკრატული დამოკიდებულება მშრომელთა განცხადებებისადმი, კერძოდ სტახანოველ ჩიტაიშვილის განცხადებისადმი.

ამხ. შავლაძე შეჩერდა სამგზავრო განყოფილების მუშაობაში არაეფექტურ ნაკლოვანებებზე. ამ განყოფილებას ხელმძღვანელობს ამხ. ხუხდაძე, რომელიც ადამიანეთა თავიანთ შეხედულებიდან არჩევს და თავის მუშაობას არ უთანხმებს პარტორგანიზაციას.

ამხ. ჯინორიძემ (რაისაბჭოს თავმჯდომარე) აღნიშნა მთელი რიგი ნაკლოვანებანი რაისაბჭოს მუშაობაში, კერძოდ ორგმასობრივი მუშაობის დარგში. ჩემი დანიშვნა ამბობს ორატორი რაისაბჭოს თავმჯდომარედ საბჭოთა დემოკრატიის უხეში დარღვევა იყო. იყო შემთხვევები, როდესაც პრეზიდიუმის სხდომები უქვორუმოდ (5 და 13 კაცი) ტარდებოდა.

ამხ. ყორყოლაძე კამათში შეჩერდა უხეშ პოლიტიკურ შეცდომებზე და ბოლშევიკური სიფხიზლის მოდუნების ფაქტებზე რკინიგზის ზოგიერთ პარტორგანიზაციაში, რის მეოხებით იქ მოიკალათეს ხალხის მტრებმა —ბანდიტმა ტროცკისტმა კონტრრევოლუციონერმა ძავნებლებმა, რომლებიც იქ დიდხანს აკეთებდნენ თავიანთ ბნელ საქმეს. ორატორმა აგრეთვე მიუთითა ნაკლოვანებებზე გზის პოლიტგანყოფილების მუშაობაში, რომელმაც ვერ შესძლო შენიღბული მტრის როზენცვეიგის, აგრეთვე მისი დამქაშების გამომჟღავნება.

ამხ. ცქიტიშვილმა კონფერენციას უამბო, რომ კიროვის სახელობის სახელმწიფო ინდუსტრიული ინსტიტუტი დანაგვიანებული იყო პოლიტისა და ხალხის მტრებით. აქ კონტრრევოლუციონერი ტროცკისტი ვაშაყმაძე, რომელიც ინსტიტუტის დირექტორი და საზოგადოებრივ დისციპლინათა კათედრის გამგე იყო, განზრახ შლიდა სტუდენტთა პოლიტიკურად აღზრდის საქმეს.

კონფერენციაზე გამოსულმა ამხ. პავერმანმა აღნიშნა, რომ გზის პოლიტგანყოფილება და კერძოდ თვითონ პასუხისმგებელი არიან უხეში პოლიტიკური შეცდომებისა და გზაზე ხალხის უბოროტესი მტრების დაუსჯელი საქმიანობისათვის. ორატორმა აგრეთვე აღნიშნა, რომ კონფერენციაზე გამოსულები არასაკმაოდ აკრიტიკებდნენ გზის პოლიტგანყოფილების იმ პერიოდის მუშაობას, როდესაც იგი პოლიტგანყოფილების უფროსი იყო. ამხ. პავერმანი, გარდა ამისა, შეჩერდა ამ.-კავკასიის რკინიგზაზე მავნებლობის შედეგების უსწრაფესი ლიკვიდაციის ამოცანებზე.

კონფერენციის მე-3 სხდომაზე გრძელდებოდა კამათი.

ზაშური

(ტელეგრაფით „კომუნისტის“ რედაქციას)

შვიდ დღეს გაგრძელდა ზაშურის რაიონის XVI პარტკონფერენცია.

30 აპრილს კონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე არჩეულ იქნა რაიკომის „პლენუმმ 45 წევრის შემადგენლობით, სარევიზიო კომისია 5 კაცის შემადგენლობით, აგრეთვე საქ. კ. პ. (ბ) X ყრილობის დელეგატები—18 გადამწყვეტი ხმით და 2 სათათბიროთი.

ამავე დღეს შესდგა ზაშურის რაიკომის ახლად არჩეული პლენუმი, რომელმაც ფარული კენჭისყრით აირჩია რაიკომის ბიურო 7 წევრისა და 2 კანდიდატის შემადგენლობით. საქ. კ. პ. (ბ) ზაშურის რაიკომის პირველ მდივნად ფარული კენჭისყრით აირჩიეს ამხ. გ. ბეღლაძე, მეორე მდივნად ამხ. ი. ბეშიძე.

გეგეჭკორის რაიონი

გეგეჭკორის რაიონის პარტკონფერენცია 3 დღეს გაგრძელდა.

კონფერენციაზე რაიკომის მუშაობის შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. კ. ბეჭვაიამ. მოხსენების ირგვლივ გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღო 35-მა დელეგატმა.

კონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე არჩეულ იქნა რაიკომის პლენუმი 23 წევრისა და 4 კანდიდატის შემადგენლობით.

კონფერენციას ესწრებოდა 70 დელეგატი გადამწყვეტი ხმით, 15-სათათბიროთი.

კონფერენციის შემდეგ შესდგა გეგეჭკორის რაიკომის პირველი პლენუმი. პლენუმმა აირჩია რაიკომის ბიურო. ფარული კენჭისყრით რაიკომის პირველი მდივნად არჩეულ იქნა ამხ. კ. ბეჭვაია, მეორე მდივნად კ. შეროზია.

ორჯონიკიძის სახ. რაიონი

(ზუგდიდის რაიონი).

ხუთ დღეს მიმდინარეობდა საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის რაიონის VII პარტიული კონფერენცია.

საქმიანი პრეზიდიუმის, სამანდატო კომისიისა და სამდივნოს არჩევის შემდეგ, კონფერენციამ საპატიო პრეზიდიუმში აირჩია საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის პოლიტბიურო ამხანაგ სტალინის მეთაურობით, აგრეთვე ამხ. ეუთვი, ლ. ბერია, დიმიტროვი, ტელმანი, ხოზე დიასი და დოლორეს იბარური (პასიონარია).

კონფერენციის პირველ სხდომაზე რაიკომის წარსული მუშაობის შესახებ მოხსენება გააკეთა საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის რაიკომის მდივანმა ამხ. მაისურაძემ. მომხსენებელმა მკაცრად გააკრიტიკა რაიკომის მუშაობაში დაშვებული შეცდომები.

მომხსენებელი განსაკუთრებით შეჩერდა საანგარიშო-საარჩევნო კამპანიის შედეგებზე. პარტიული ორგანოების არჩევნების ახალმა სისტემამ, თვითკრიტიკისა და კრიტიკის ფართოდ გაშლამ აამოძრავა ორჯონიკიძის რაიონის პირველადი პარტორგანიზაციები. უჩვეულოდ ამაღლდა პარტიული კრებების ხარისხი. პარტიულმა მასებმა პარტიულ ხელმძღვანელ ორგანოებში ახალი ადამიანები წამოაყენეს.

მაგრამ — განაგრძობს მომხსენებელი—ზოგან მოუმზადებლად ჩაატარეს პარტიული კრებები, „შეკვეცეს“ კრიტიკა, პარტიის რიგითს წევრებს შეუზღუდეს მათი კანონიერი უფლებები.

მოლითის პირველადს პარტიულ ორგანიზაციაში არჩევნების დროს რაიკომის წარმომადგენელმა საუბარი მისცა კომუნისტებს გაეკრიტიკებინათ რაიკომის მუშაობა. მან ასე განუცხადა მოკამათეებს: „რაიკომის მუშაობა კონფერენციაზე გააკრიტიკეთო“.

მოხსენების ირგვლივ გაიმართა კამათი, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღო 36 დელეგატმა.

კამათში გამოსული ამხანაგები ბოლშევიკური თვითკრიტიკით ამეტყველებდნენ ნაკლოვანებებს და მოითხოვდნენ მათს გამოსწორებას.

კონფერენციამ რაიკომის მუშაობა დამაკმაყოფილებლად ჩასთვალა.

შემდეგ კონფერენცია შეუდგა რაიკომის პლენუმის წევრების, რაიკომის სარევიზიო კომისიის წევრების და საქ. კ. პ. (ბ) X ყრილობაზე გასაგზავნ დელეგატების არჩევნებს.

საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის რაიკომის პლენუმის შემადგენლობაში ფარული კენჭისყრით არჩეულ იქნა 25 წევრი და 7 კანდიდატი, რაიკომის სარევიზიო კომისიაში—5 ამხანაგი.

საქ. კ. პ. (ბ) X ყრილობაზე გასაგზავნად კონფერენციამ აირჩია 5 დელეგატი გადამწყვეტი ხმით, ხოლო 1 საათათბიროთი.

26 აპრილს შესდგა საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის რაიკომის პლენუმი. პლენუმმა აირჩია რაიკომის ბიურო 5 წევრისა და 3 კანდიდატის შემადგენლობით.

პლენუმმა საქ. კ. პ. (ბ) ორჯონიკიძის რაიკომის მდივნად აირჩია ამხ. ნ. მაისურაზე, ხოლო მდივნის მოადგილედ ამხ. დ. მომცემლიძე.

დავ. ბაბრიაძე.

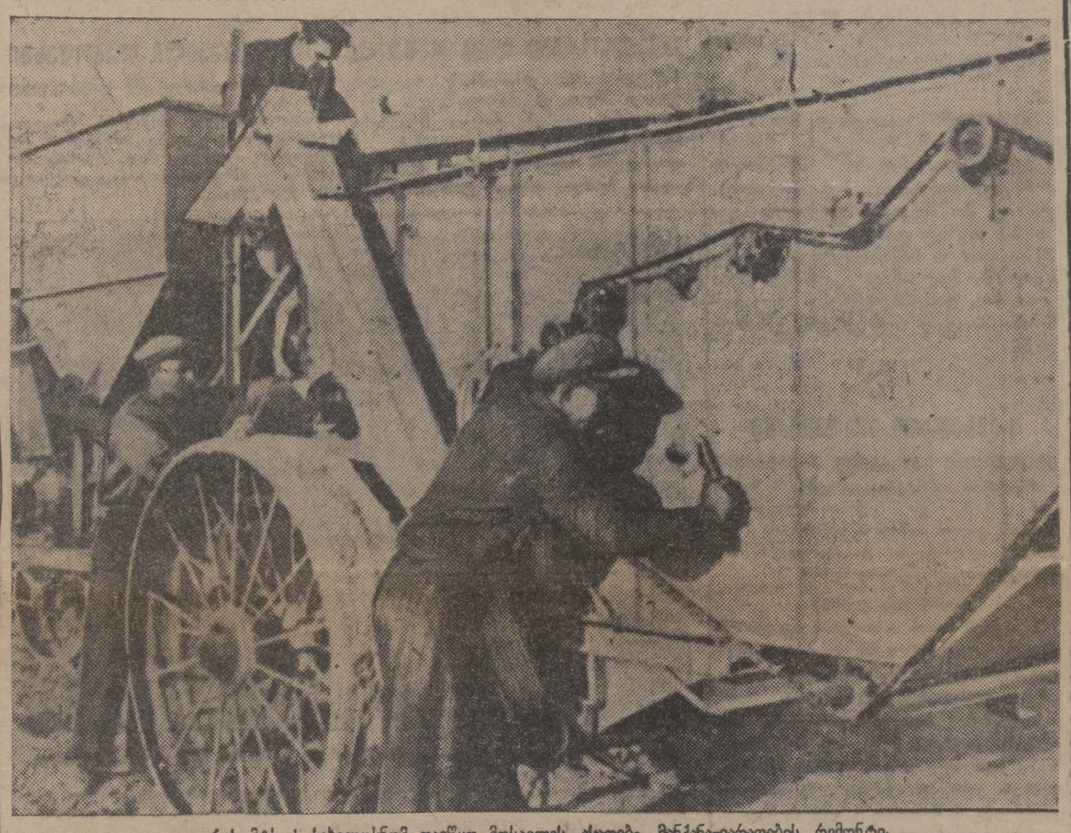

გორის მტს-ის სახელოსნომ დაიწყო მოსავლის ასაღები მანქანა-იარაღების რემონტი.
სურათზე: კომბაინის შეკეთება მტს-ის სახელოსნოში.

ფოტო ბუდეშტასისა („სოიუზფოტოს“ საქ. განყ.).

კიროვის სახ. რაიონი

კიროვის რაიონის პარტკონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე არჩეულ იქნა რაიკომის პლენუმი 51 წევრისა და 12 კანდიდატის შემადგენლობით. სარევიზიო კომისიაში აირჩიეს 5 ამხანაგი. თბილისის პარტკონფერენციაზე დასასწრებლად აირჩიეს 146 დელეგატი გადამწყვეტი ხმით და 16—სათათბიროთი.

29 აპრილს შესდგა კიროვის რაიკომის ახლად არჩეული პლენუმის წევრთა პირველი სხდომა რომელმაც ფარული კენჭისყრით აირჩია რაიკომის ბიურო 5 წევრისა და 2 კანდიდატის შემადგენლობით. რაიკომის პირველ მდივნად აირჩიეს ამხ. იშხანოვი, მეორე მდივნად—ამხ. ა. ზიბზიბაძე, მესამე მდივნად — ა. დეალიშვილი.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობას იღებდა საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის მდივანი ამხ. ლ. პ. ბერია და საქ. კ. პ. (ბ) ც კ-ის მდივანი ამხ. ვ. ბაქრაძე.

იტალიის პროლეტარიატის ბელადის ანტონიო გრამშის ხსოვნას

ერთი რგოლი მიემატა კიდევ ფაშიზმის დანაშაულთა ჯაჭვს მუშათა კლასის წინააღმდეგ, მშრომელი მასების წინააღმდეგ, კაცობრიობის წინააღმდეგ. 27 აპრილს მოკვდა იტალიის მუშათა კლასისა და კომუნისტური პარტიის ბელადი ამხ. ანტონიო **გრამში**, რომელიც იმყოფებოდა რომში ფაშისტი ჯალათების ხელში. ამხ. **გრამშიმ**, რომელიც ფაშისტებმა დაუპატიმრეს 1926 წლის ოქტომბერს, 10 წელზე მეტი გაატარა საპყრობილეში. მისი პატიმრობის ვადა გათავდა 1937 წლის 21 აპრილს. ის მოკვდა საპყრობილეში, მიუხედავად პატიმრობის ვადის გასვლისა, მოკვდა იმ დროს, როდესაც ამხ. გრამშის ოჯახს, მის ამხანაგებს, იტალიის ყველა მუშას მიეცათ იმედი, რომ ის მიიღებდა შესაძლებლობას თავისუფლებაში მყოფს აღიდგინა თავისი ჯანმრთელობა, რომელიც გაანადგურა ფაშისტურ საპყრობილეში 10 წელიწადს ყოფნამ.

გრამში ფაშიზმმა მოჰკლა. ის აწამა იტალიის ფაშიზმმა, რომელმაც მოჰკლა მატეოტი და იტალიის მუშათა კლასის ასობით საუკეთესო შვილები. ის მოჰკლეს ფაშისტმა ჯალათებმა, რომელთაც მოსპეს იტალიელი ხალხის თავისუფლება და ამჟამად ემუქრებიან მთელი მსოფლიოს ხალხებს სისხლიანი აგრესიული ომის გაჩაღებას. გრამში მოჰკლეს ავაზაკებმა, რომელთა ყუმბარშიდებიც ანადგურებენ და ასახიჩრებენ მშვიდობიან მოსახლეობას, ქალებსა და უმანკო ბავშვებს ესპანეთში.

იტალიის მუშათა კლასი და მსოფლიო პროლეტარიატი გრამშის სახით ჰკარგავენ ერთერთ თავის საუკეთესო ადამიანს, ერთერთს ყველაზე თავდადებულ მებრძოლს კაცობრიობის განსათავისუფლებლად კაპიტალისტური ჩაგვრისა და ექსპლოატაციისაგან, მებრძოლს თავისუფლებისა და მშვიდობიანობის საქმისათვის, სოციალიზმის საქმისათვის.

ანტონიო გრამში, ხალხის შვილი, მჭიდროდ დაკავშირებული მუშათა კლასთან, იტალიის მუშათა მოძრაობის რევოლუციური ფრთის ერთერთი ხელმძღვანელი ომამდე და ომის დროს, თავისი ხალხის ისტორიისა და მარქსიზმის ღრმა მცოდნე, იტალიის კომუნისტური პარტიის ერთერთი დამაარსებელი იყო. მან პირველმა შეაფასა იტალიაში დიადი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მსოფლიო ისტორიული მნიშვნელობა. მან პირველმა დაიწყო ოქტომბრის გამარჯვების პრინციპების, ლენინის მოძღვრების პოპულარიზაცია იტალიელთა მასებში. ომის დამთავრებისთანავე იგი სათავეში ჩაუდგა იტალიის პროლეტარიატის რევოლუციურ ავანგარდს და ცდილობდა მიემართა მისი ბრძოლა ოქტომბრის რევოლუციის და ლენინის მიერ განხორციელებული გზისაკენ, საბჭოთა ხელისუფლების მოპოვებისა და პროლეტარიატის დიქტატურის დამყარების გზისაკენ.

უწევდა რა ანგარიშს რევოლუციური მოძრაობის - დამარცხებას 1920 წელს იტალიაში. იზრდებოდა რა კომუნისტური ინტერნაციონალის რიგებში, ლენინისა და სტალინის პარტიის სკოლაში, ანტონიო გრამშიმ მთელი თავისი ძალღონე შესწირა ბრძოლას მუშათა კლასის მასობრივი პარტიის შექმნისათვის, ბურჟუაზიის მსახურთა განდევნას მუშათა კლასის რიგებიდან. კომუნისტური ინტერნაციონალის ხელმძღვანელობით ის იბრძოდა ოპორტუნიზმისა და სექტანტობის ლიკვიდაციისათვის იტალიის კომუნისტური პარტიის რიგებში, მისი გადაქცევისათვის ნამდვილ ბოლშევიკურ პარტიად.

ფაშისტური მოძრაობის დაწყებისთანავე გრამში საათავეში ჩაუდგა იტალიის მშრომელთა ბრძოლას თავიანთი კლასობრივი ინტერესებისა და დემოკრატიულ თავისუფლებათა დასაცავად. გრამში, რომელიც ორმად სძულდა რეაქციულ ბურჟუაზიას, ცდილობდა ეჩვენებინა პროლეტარიატისათვის გზა, რომელზედაც იგი შესძლებდა გლეხობის ფართო მასებთან და პროგრესიულ წვრილ ბურჟუაზიასთან კავშირში გაეჩაღებინა წარმატებითი ბრძოლა და დაემხო შავხალათიანთა სისხლიანი რეჟიმი.

გრამში, მჭიდროდ დაკავშირებული მასებთან, რომელსაც ჰქონდა მასებისაგან სწავლის უნარი, უნარი გამოეყენებინა სოციალური ცხოვრების ყველა მხარე, იყო შეუდრეკელი ხასიათის რევოლუციონერი და კომუნისტური ინტერნაციონალისა და თავისი პარტიის ერთგული სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე. გრამში დარჩება ჩვენს ხსოვნაში, როგორც ერთი საუკეთესო წარმომადგენელი ბოლშევიკთა იმ თაობისა, რომელიც აღიზარდა კომუნისტური ინტერნაციონალის რიგებში მარქს-ენგელს-ლენინ-სტალინის დიადი მოძღვრების სულისკვეთებით, ბოლშევიზმის სულისკვეთებით.

იტალიის ხალხის სულთამხუთავებმა, ჯალათებმა, რომელთაც ათ წელიწადს საპყრობილეში ჰყავდათ ეს ფიზიკურად სუსტი ადამიანი, დარწმუნებულებმა მასში, რომ ათი წლის შემდეგ ისინი მისცემენენ იტალიის პროლეტარიატს მხოლოდ გრამშის გვამს, პასუხი უნდა აგონ მსოფლიო პროლეტარიატის წინაშე ამ მკვლელობისათვის.

გრამშის სახელი ოქროს ასოებით დაიწერება მუშათა კლასისა და მშრომელთა დროშაზე, რომელნიც იბრძვიან იტალიაში, ესპანეთში, საფრანგეთში და მთელ მსოფლიოში იმისათვის, რომ შეებრძოლონ სიზიზღარ ფაშისტურ რეჟიმს და აღგავონ იგი პირისაგან მიწისა.

გრამშის სახელი სამარადისოდ ალიბეჭდება ყველა იმათ ხსოვნაში, ვისაც უყვარს თავისუფლება და მშვიდობიანობა. მისი ბრძოლით აღსავსე ცხოვრების მაგალითი აღაფრთოვანებს მილიონობით ადამიანებს მუშათა კლასის უძლეველი საქმისა და სოციალიზმისათვის საბრძოლველად.

დმიტროვი	ვან მინი
ერკოლი	კოლაროვი
მანუილსკ	ოკანო
პიკი	ბრონკოვსკი
კუუსინენი	კონ სინი
მარტი	ლოზოვსკი
გოტვალდი	რაიმონდ გიუიო
მოსკვინი	ტუომინენი
ფლორინი	

საგაზაფხულო ხვნა-თესვა

მიწსახკომის 1 მაისის ცნობებით

რაიონები	საგაზაფხულო ხვნა კოლმეურნეობებში: ნორმიერ ჰექტარებზე		დათესილია ყველა სეკტორში: ნორმიერ ჰექტარებზე	
		გეგმის პროცენტებით		გეგმის პროცენტებით
ახალქალაქი	5165	24,6	17565	50,2
ბოგდანოვკა	5145	62,4	12233	62,1
ახალციხე	2670	80,8	9312	75,2
ადიგენი	873	98,8	4000	48,4
ასპინძა	1232	70,6	7699	79,7
ხაშური	7108	123,3	21168	86,6
გორი	12313	93,5	14974	72,4
ყასპი	6890	106,5	9304	92,3
ბორჯომი	1013	30,2	3008	49,9
გურჯაანი	8090	100,1	12704	96,5
სიღნაღი	15469	108,4	12618	89,6
თელავი	8875	114,9	14664	86,8
ყვარელი	4216	90	5983	79,7
ლაგოდეხი	3137	100	6130	63,4
თბილისი	3980	123,6	10516	81
ყარაია	2157	101,6	2286	62,1
ბორჩალო	5521	129,8	3597	48
ლუქსემბურგი	3509	116,8	4540	84,6
წალკა	3083	24,1	5884	26,8
დუშეთი	4995	102,8	8745	73,3
ალბულალი	6085	109,2	9050	80,2
საგარეჯო	8127	85,2	9370	68
ბაკურიანი	2935	56,7	4317	43,1
თიანეთი	2262	52,9	4677	55,6
ყაზბეგი	36	16,9	4	0,3
ქუთაისი	11995	100	21418	81
სამტრედია	9270	87,8	10156	74,7
წულუკიძე	5025	100,8	9829	90,1
ვანი	5153	101	8611	85
ბაღდათი	4377	100,8	5978	94,1
ჯუდიდი	7949	113,9	6709	69,4
ჩხარი	3626	65,4	7822	87
ჭიათურა	13685	83,8	20752	73,4
ორჯონიკიძე	6744	80,3	8307	77,5
ტყიბული	5070	100	9420	102,4
ონი	3211	74,8	4461	68,5
ამბროლაური	7081	102	7189	86,3
ცაგერი	4112	119,5	8688	100,1
ქვემო-სვანეთი	35	100	1118	51,9
აბაშა	12153	100,1	9509	56,1
ცხაკაია	9238	84,3	12457	68,5
ზუგდიდი	7952	107,9	11274	74,3
ზუგდიდი	7830	93,8	8691	49,3
ხობი	5483	97,4	4452	40,1
წალენჯიხა	1790	100	5629	81,5
ჩხოროწყუ	4215	87,2	5299	55,6
მახარაძე	5062	92,4	3789	49,6
ლანჩხუთი	7880	95,6	4634	47,8
ჩოხატაური	3803	84,5	3309	43,2
ზემო-სვანეთი			1195	57
ფოთი	1195	177	726	61,4
აფხაზეთის ასსრ	37965	99,4	23965	87,6
აჭარის ასსრ	4366	97,7	948[illegible]	44,7
სამხრეთ-ოსეთის ა. ო.	12945	104,3	1882[illegible]	48,9
სულ. რესპუბლიკაში	339101	89,5	478038	66

დეპეშის დაგვიანების გამო წალკის რაიონის ცნობები 25 აპრილისაა. დამატებით მიღებული ცნობით, კოლმეურნეობებში ხაზაფხულოდ მოხნულია 3.952 ჰექტარი — გეგმის 30,8 პროცენტი და დათესილი 9432 ჰექტარი — გეგმის 42,3 პროცენტი.

დოც. მ. თედორაძე

საგრაქტორო აგრეგატების მუშაობა გაზრდილ სიჩქარეზე

სტახანოვური მოძრაობის ფართოდ დანერგვამ დღეს უკვე საესებით პრაქტიკულად დააყენა სატრაქტორო აგრეგატების გაზრდილ სიჩქარეებზე მუშაობის საკითხი. ორიოდე წლის წინათ ამ მეთოდით მუშაობას მხოლოდ ზოგი მოწინავე სტახანოველი მიმართავდა, დღეს კი ამ ხერხმა ფართო ხასიათი მიიღო და საბჭოთა კავშირის მთელ რიგ საბჭოთა მეურნეობებში და მტს-ებში პრაქტიკულ საქმიანობად გადაიქცა.

ცნობილია, რომ ტრაქტორების საძუშაო სიჩქარედ, უმრავლეს შემთხვევებში, ითვლება მეორე გადაცემა (მეორე სიჩქარე), რომლის დროს მანქანის გარბენი საათში უდრის 4,5 კილომეტრს ანუ წამში 1,25 მეტრს. ამიტომ ყველა თანამედროვე მისაბმელი სასოფლო-სამეურნეო მანქანა - იარაღების სამუშაო ნაწილები და მათი ურთიერთმოქმედება ძირითადად სწორედ ამ სიჩქარეზეა გაანგარიშებული.

საერთოდ, როდესაც ტრაქტორის სიმძლავრეს აპროექტებენ, სხვა ბევრ სერიოზულ პირობათა გარდა, მხედველობაში იმ გარემოებას იღებენ, თუ სასოფლო - სამეურნეო პროცესის და უფრო მძიმე სამუშაოს უნდა აკმაყოფილებდეს ტრაქტორის ნორმალური მუშაობა, ხოლო რადგანაც ნიადაგის ხვნა ყველაზე უფრო პასუხსაგებ და მძიმე სამუშაოდ ითვლება, ტრაქტორის სიმძლავრის შეუშავებაც ძირითადად ხვნაზე ხდება. რაც შეეხება სხვა სასოფლო-სამეურნეო ოპერაციებს (ფარცხვა, კულტივაცია, მოსავლის აღება და სხვ.), მათი წარმოება, რა თქმა უნდა, გათვალისწინებული და გაანგარიშებულია ტრაქტორის ძალით, მაგრამ ამ გაანგარიშებას უფრო მიახლოებითი ხასიათი აქვს.

ამით უნდა აეხსნათ ის გარემოება, რომ თუ, მაგალითად, რომელიმე რაიონში „სტზ“ ტრაქტორი მთლიანად იტვირთება ერთი სამტანიანი გუთნით, ერთი სამმუხლიანი კბილებიანი ფარცხი ან ერთი 24-მწკრივიანი ხორბლის სათესი იმავე ტრაქტორს მთლიანად ვერ ტვირთავს. ამის შედეგად, ტრაქტორის სრული სიმძლავრის გამოყენების ხელსაზრდელად საჭირო ხდება რამდენიმე კბილებიანი ფარცხის ან ხორბლის სათესი მანქანის გადაბმა და მათი აგრეგატული ხერხით გამოყენება.

მანქანების აგრეგატული ხერხით გამოყენებას უდავოდ ბევრი დადებითი მხარე აქვს, მაგრამ ამასთან ერთად მას მთელი რიგი უარყოფითი მხარეებიც ახასიათებს. ჩვენს გაანგარიშებით „სტზ“ ტრაქტორის სიმძლავრის 85 პროცენტით გამოყენებისათვის საჭიროა 8 სამმუხლიანი კბილებიანი ფარცხის გადაბმა. 8 სამმუხლიანი კბილებიანი ფარცხის საერთო სამუშაო განი უდრის 28 მეტრს. 28-მეტრიანი მისაბმელის მობრუნება ნიადაგის უხეიერო რელიეფის პირობებში და მცირე საქცევებისას, რა თქმა უნდა, უხერხულია და ხშირად შეუძლებელიც.

ამ შემთხვევაში იძულებული ვხდებით შევამციროთ გადაბმული ფარცხების რიცხვი, რაც იწვევს ტრაქტორის სიმძლავრის არასრულ გამოყენებას, საწვავ-საცხები მასალის გადახარჯვას და სხვ. ან ავიღოთ თესვა. დღეს უკვე დამტკიცებულია, რომ თესვა უმჯობესია მუხლუხოვანი ტრაქტორებით და არა თვლიანით, რადგან მუხლუხოვანი ტრაქტორი ხნულის ერთეულზე ნიადაგს ნაკლებად სტკეპნის, ვიდრე თვლიანი. მუხლუხოვან ტრაქტორებს უშვებს ჩელიაბინსკის სატრაქტორო ქარხანა (1937 წლიდან სტალინგრადის სატრაქტორო ქარხანაც გამოუშვებს 25 ათას მუხლუხოვან ტრაქტორს). მისი სიმძლავრე 48-60 ორთქლის ცხენის ძალას შეადგენს.

ასეთი სიმძლავრის ტრაქტორი სრულად რომ დავტვირთოთ, საჭიროა მივუბათ 6 ცალი 24-მწკრივიანი ხორბლის სათესი მანქანა, რომელთა საერთო მოდების განი 18 მეტრს უდრის. ცხადია, მთელ რიგ რაიონებში, სადაც არახელსაყრელ რელიეფთან და საქცევების მცირე სიდიდეებთან გვაქვს საქმე, იძულებული ვხდებით გადაბმული სათესების რიცხვი შევამციროთ, რაც იწვევს ტრაქტორის სიმძლავრის ტყუილ - უბრალოდ დაკარგვას, საწვავ-საცხები მასალის ზედმეტ ხარჯვას და სხვ.

საქართველოს პირობებში თესვაზე ხშირად გამოყენებულია თვლიანი „სტზ“ ტრაქტორი. ეს ტრაქტორი ორ 24-მწკრივიან სათეს მანქანას ვერ ეწევა, ხოლო ერთი სათესი მას ვერ სტვირთავს, რის შედეგად ამ შემთხვევაშიაც ტრაქტორის სიმძლავრის არასრულ გამოყენებასთან გვაქვს საქმე. ავიღოთ ხვნის პროცესი. განა აქ ყველა შემთხვევაში სრული სიმძლავრით ხდება ტრაქტორის გამოყენება?

მთელ რიგ რაიონებში „სტზ“ ტრაქტორს თავისუფლად სტვირთავს ერთი სამ-ოთხტანიანი გუთანი. ასეთი გუთნები ორ ცალად უნდა გადავაბათ „სტზ“ ტრაქტორს მისი სიმძლავრის სრულად გამოყენებისათვის. მაგრამ მთელ რიგ რაიონებში ორი ოთხტანიანი გუთანი უკვე ვეღარ სტვირთავს „ჩტზ“ ტრაქტორს. საჭირო იქნებოდა, ვთქვათ, არა რვა ტანი, არამედ ათი. ასეთი გუთანი კი არ მოგვეპოვება. ამ შემთხვევაში ტრაქტორის სიმძლავრე არასრულად არის გამოყენებული.

არსებობს გარკვეული დამოკიდებულება ტრაქტორის წევის ძალასა და სიჩქარეს შორის. სიჩქარის გაზრდით მცირდება წევის ძალა და პირიქით. რაკი ეს ასეა, მაშინ თუ რომელიმე სასოფლო-სამეურნეო პროცესის შესრულებისას ტრაქტორის სიმძლავრის არასრული გამოყენების დროს სიჩქარეს გავზრდით, უნდა ვიფიქროთ, რომ ტრაქტორის წევის ძალა მოიკლებს, მიუახლოვდება მისი სიმძლავრის სრული გამოყენების სიდიდეს და, მაშასადამე, ოპერაციის მცირე დროში შესრულებით საწვავი მასალის დაზოგვას. ამავე დროს მოვიგებთ გავლილ მანძილს. მანძილის ზრდა კი გამოიწვევს მანქანის ნაყოფიერების საერთო გაზრდას.

საქართველოს არცერთ სამეცნიერო - კვლევითი ინსტიტუტს და არც სხვა დაინტერესებულ სამეურნეო ორგანიზაციას არავითარი მუშაობა არ გაუწევია ამ ფრიად სერიოზული საკითხის ირგვლივ. კიდევ მეტი. საქართველოს არცერთ სამეცნიერო-კვლევითის ინსტიტუტს თავის 1937 წ. თემატიკაში არ შეუტანია ამ საკითხის შეჯამებითი დამუშავება.

ჩვენს ხელთ არის მასალები ტრაქტორის გაზრდილი სიჩქარეებით მუშაობის შესახებ ხვნაზე, თესვაზე და კომბაინით პურის აღებაზე, აგრეთვე დაკვირვებანი აგარის მტს-ის სტახანოველის, ორდენოსან რუსიშვილის მუშაობაზე კულტივაციის დროს.

გუთნის ნორმალური მუშაობის ერთერთ ძირითად აგრო-ტექნიკურ მაჩვენებლად ითვლება ბელტის წესიერად გაფხვიერება. ხვნის ხარისხი იმაზეა დამოკიდებული, თუ რამდენად კარგად გააფხვიერა გუთანმა ბელტი. მთელი რიგი ცდებით და დაკვირვებებით დამტკიცებულია, რომ თუ ნიადაგის სინესტე ნორმალურია, ტრაქტორების გაზრდილი სიჩქარეები (1,6—1,7 მეტრი წამში) იძლევა ბელტის გაფხვიერების საუკეთესო ეფექტს. მსხვილგორაზიანობა მცირდება და იზრდება ბელტის წესიერი დაჭუცმაცება.

რაც შეეხება გუთნის წევითს ძალას, მისი ზრდა პირდაპირ პროპორციულ დამოკიდებულებაშია გუთნის სამუშაო სიჩქარის ზრდასთან. ეს ზრდა განსაკუთრებით შესამჩნევი ხდება წამში 1,9-2 მეტრ სიჩქარეებზე მუშაობისას.

უფრო უკეთეს შედეგებს აგრეგატების გაზრდილი სიჩქარეებით მუშაობა იძლევა თესვაზე. მთელი რიგი დაკვირვებანი საშუალებას გვაძლევენ გამოვიტანოთ შემდეგი შეჯამებითი დასკვნები:

მანქანის საერთო ნაყოფიერების, საწვავ - საცხები მასალის ხარჯვისა და „სტზ“ ტრაქტორის წევის ძალის გამოყენების მაჩვენებლები ცხადჰყოფენ „სტზ“ ტრაქტორზე ერთი სათესი მანქანის მიბმის უპირატესობას ტრაქტორის გაზრდილი (მეესამე) სიჩქარით მუშაობის დროს.

„სტზ“ ტრაქტორზე ერთი სათესი მანქანის მიბმისას მეორე სიჩქარით 10 საათის მუშაობის დროს ნაყოფიერება იყო 14,5 ჰექტ. და საწვავ-საცხები მასალის ხარჯვა გამოიხატებოდა ჰექტარზე 5,6 კილოგრამით, მაშინ როდესაც იმავე პირობებში მესამე სიჩქარეზე მუშაობა იძლეოდა ნაყოფიერებას იმავე დროში 22 ჰექტარს და 3,8 კგრ. საწვავ-საცხები მასალის ხარჯვას.

„ჩტზ“ ტრაქტორზე რამდენიმე სათესი მანქანის გადაბმით მუშაობა მესამე სიჩქარეზე საწვავ-საცხები მასალის ხარჯვის თვალსაზრისით უფრო მიზანშეწონილია, რადგან ამ მასალის ეკონომია მესამე სიჩქარეზე 11,5 პროცენტს შეადგენს.

მართალია, გაზრდილი სიჩქარე ჰექტარზე

საკავშირო საჭადრაკო ჩემპიონატი

მეცამეტე ტური

მეცამეტე ტური ყიმების დღე იყო.

უკვე მეცხრამეტე სელაზე კონსტანტინოპოლსკიმ და ბელავენეცმა მოახერხეს ფიგურათა უმეტესი ნაწილის გაცვლა და ყიმიზე შეთანხმდნენ.

ლილიენტალ-რაბინოვიჩიც ფიგურების დაცვლის შემდეგ მე-29 სვლაზე ყიმს დასთანხმდნენ.

ჩეზოვერ-იუდოვიჩის სინქტერესო პარტია იძლეოდა იმედს, რომ იგი შედეგიანი იქნებოდა. ინიციატივის მიღების მიზნით ჩეზოვერი დებიუტშივე წავიდა პაიკის შეწირვაზე, რაც სწორი იყო; ინიციატივა ბოლომდე მის ხელთ იყო, მაგრამ ყიმის გარდა ვერაფერს მიაღწია.

მეტად მწვავე იყო კან-კასპარიანის შეხვედრა. სიცილიურ პარტიაში მოწინააღმდეგეებმა ორიგინალურად ითამაშეს. პარტია ყიმით დასრულდა.

ბოგლიძემ შავებით ბონდარევსკის წინააღმდეგ დებიუტშიც ბევრად უკეთესი მდგომარეობა მიიღო და ამიტომაც, ცოტა არი იყოს გაუგებარი დარჩა მისი წინადადება ყიმის შესახებ. ბონდარევსკი დასთანხმდა ყიმს.

ილინ-ჟენევსკიმ ლევენფიშის წინააღმდეგ შავებით ისეთი დებიუტი აირჩია, რომ მოწინააღმდეგეს ძლიერი გამსვლელი პაიკების მიღების შესაძლებლობა მისცა. ლევენფიშმა ეს პარტია გამარჯვებამდე მიიყვანა.

რაუზერმა მაკაგონოვის წინააღმდეგ ისეთ გაგრძელებას მიმართა, სადაც მან დასაწყისშივე მოახერხა ლაზიერების გაცვლა, მაგრამ, სამაგიეროდ, სუსტი ცენტრალური პაიკი მიიღო. მაკაგონოვმა აიტანა რაუზერი დანებებულიყო.

პანოვმა ბუდოს წინააღმდეგ თავიდანვე გაამწვავა თამაში და, ისარგებლა რა მოწინააღმდეგის უსისტემო თამაშით, ჩქარა გამარჯვებაც მოიპოვა.

ებრალიძე-ლისიცინის პარტია ამ დღეს არ დამთავრებულა. ბრძოლაში თავიდან პოლომდის უპირატესობა ებრალიძის მხარეზე იყო. პარტია ჯადაიდო მეტად რთულ მდგომარეობაში.

მეთოთხმეტე ჯერი

ჩემპიონატი შევიდა ჯადამწყვეტ ფაზაში. დარჩა მხოლოდ ექვსი ტური. ახლა, ვისაც სურს შერჩეს გამარჯვებულთა რიგს, მთელი ძალა და ენერგია უნდა მოახმაროს ერთი ან ორი პარტიის მოგებას. ვაინც, იმიტომ, რომ ჩემპიონატის მონაწილენი ერთმანეთს ეხლოდან ნახევარ-ნახევარი ქულით ჩამორჩნენ. ამიტომაც წაგებას მოჰყვება შესაძრნეული ჩამორჩენა, ხოლო ყიმებს ნელი ჩამორჩენა.

ამ თვალთახედვით რამდენიმე გაკვირვებას იწვევს გოგლიძის ჯადაპარიბეულ. ახალჯარდა მოჭადრაკეს ბონდარევსკის.

ჩემპიონატის ლიდერებს ლევენფიშს და მაკაგონოვს ამ ტურში მოუხდათ ძლიერ მოჭადრაკეებთან კანთან და რაბინოვიჩთან თამაში. მწვავე ბრძოლების შემდეგ ლევენფიში იძულებული გახდა დაეთმო პარტია კანთან. ხოლო მაკაგონოვმა რაბინოვიჩთან ყიმი გიინაღდა და ამით ჩემპიონატის ლიდერი გახდა.

რაუზერმა ენერგიული თამაშით კასპარიანის წინააღმდეგ ჯამარჯვება მოიპოვა. გართულებულ მდგომარეობაში ჩეხი-

განსახკომის პირველი საბავშვო ბაღის მოწაფეებმა განსაკუთრებული ხალისით აღნიშნეს მაისის დღესასწაული. 30 აპრილს საბავშვო ბაღში გაიმართა დიდი და მრავალფეროვანი საბავშვო დილა, რომელზედაც პატარებმა შშობლებიც მოიპატიეს. ბავშვებმა გამართეს კონცერტი, ფაიკიკობა და სხვ.

სურათზე: ბავშვთა გართობის სხვადასხვა მომენტი.

ფოტო რ. აკოპოვისა

მეგობრული შარაფი

საკავშირო ტურნირის მე-2 ტურში რაგოზინმა შეცდომით კაუფენა ებრალიძეს ეტლი, რომლის აღებთაც ებრალიძე ადვილად მოიგებდა პარტიას, მაგრამ მან ვერ შეამჩნია რაგოზინის მარცხი, ეტლი არ აიყვანა და თვითონ წაგო პარტია.

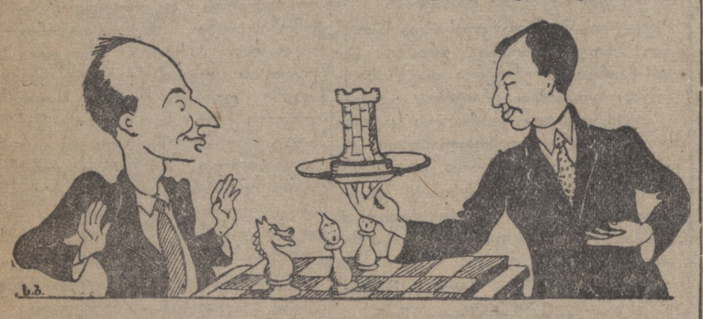

რაგოზინი (ებრალიძეს) — მიირთვით, თქვენი ჯერიმე...
ებრალიძე — აჰ!.. რავა გეკადრებათ!..

თავდაჭერა პარტიების გათამაშებისას. მისმა მოწინააღმდეგემ გროსმეისტერმა ლილიენტალმა უკანასკნელ ხანად იშვიათად ხმარებული ეგრეთწოდებული ბუდაპეშტის გამბიტი აირჩია. გოგლიძე, მდგომარეობის გამწვავების ნაცვლად (ალბათ, ამ დებიუტის უცოდინარობის გამო), მშვიდობიან გარგძელებას გაჰყვა. უკვე მეთოთხმეტე სვლაზე დაიცვალა ყველა ფიგურა და მოწინააღმდეგენი შეთანხმდნენ ყიმზე.

ამ პარტიის სრულ წინააღმდეგობას წარმოადგენდა პანოვ-ბონდარევსკის შეხვედრა. ორივე მოწინააღმდეგე მწვავე ყიდის მოჭადრაკეა, არცერთი არ გაუბრის მდგომარეობის გამწვავებას. დაძაბული ბრძოლის შემდეგ გამარჯვება დარჩა ეერი შესცდა ილინ-ჟენევსკისთან, წააგო პაიკი და მცირე წინააღმდეგობის შემდეგ პარტიაც.

რაგოზინი დებიუტიდან გამოსვლისთანავე წავიდა ფიგურის შეწირვაზე ბუდოს წინააღმდეგ. ფიგურის მაგიერ რაგოზინს სამი პაიკი უნდა მოეგო. ეს კომბინაცია სწორი იყო, მაგრამ მისი გატარების დროს რაგოზინმა შეცდომა დაუშვა და დამარცხდა.

ალატორცევ-ბელავენეცის პარტია ყიმით დასრულდა.

ყიმით დასრულდა აგრეთვე ლისიცინ-კონსტანტინოპოლსკის პარტია.

იუდოვიჩ-ებრალიძის პარტია გადაიდო. ებრალიძეს ზედმეტი პაიკი ჰყავს.

მეთხუთმეტე ჯერის შედეგები

მეთხუთმეტე ტურში პარტიების უმეტესი ნაწილი ყიმით დასრულდა.

მხოლოდ ალატორცევმა მოუგო ბუდოს. ლევენფიშ-რაუზერის და ბელავენეც-ლისიცინის პარტიები გადაიდო. პირველთ ზედმეტი პაიკები ჰყავთ.

მაკაგონოვ-გოგლიძის, ლილიენტალ-პანოვის, კასპარიან-რაბინოვიჩის, კონსტანტინოპოლსკი-იუდოვიჩის, ჩეზოვერ-კანის, ებრალიძე - ილინ-ჟენევსკის და ბონდარევსკი-რაგოზინის პარტიები ყიმით დამთავრდა.

მეთხუთმეტე ტურის შემდეგ მდგომარეობა ასეთია:

მაკაგონოვი +10, **ლევენფიში** +9 (1 გად.), **იუდოვიჩი** +8½ (1 გად.), **ბონდარევსკი** +8½, **ბელავენეცი** და **რაგოზინი** +8 (1 გად.), **გოგლიძე** +8, **კონსტანტინოპოლსკი** +7½ (2 ჯად.), **რაუზერი** +7½ (1 გად.), **რაბინოვიჩი** და **კანი** +7½, **ალატორცევი** +6½ (2 გად.), **ილინ-ჟენევსკი** და **ლილიენტალი** +6½, **პანოვი** და **ჩეზოვერი** +6, **ლისიცინი** +5½ (3 გად.), **კასპარიანი** +4½ (2 გადადებული) და **ებრალიძე** +3½ (2 გად.).

სასწავლო წლის დასრულება

განსახკომის ბრძანებით დაწყებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლების პირველ, მეორე და მესამე კლასებში სასწავლო მეცადინეობა 23 მაისს დასრულდება. 31 მაისს შეჯამდება წლიური მუშაობა.

პირველ, მეორე და მესამე კლასებში სასწავლო წელი დასრულდება 1 ივნისს, მე-4, მე-5, მე-6 და მე-7 კლასებში—10 ივნისს, მე-8, მე-9 და მე-10 კლასებში—20 ივნისს.

ამ დროისათვის ყველა მოსწავლეს უნდა მიეცეს კლასიდან კლასში გადაყვანისა და კურსის დამთავრების მოწმობა.

მასწავლებლებს შეებულება მიეცემათ 25 ივნისიდან 25 აგვისტომდე. 25 აგვისტოსათვის სკოლის ყველა მუშაკი უნდა გამოცხადდეს სამუშაოზე. 25—28 აგვისტოს მოხდება განმეორებითი გამოცდები. 29—30 აგვისტოს რაიონებსა და ქალაქებში გაიმართება დაწყებითი და საშუალო სკოლების მასწავლებელთა მეთოდური კონფერენცია.

○

განსახკომის დადგენილებით მოწაფეთა სკოლაში ჩარიცხვის შესახებ განცხადებათა მიღება იწარმოებს პირველი ივნისიდან პირველ აგვისტომდე. მოწაფეთა ჩარიცხვა მოხდება 10 აგვისტოდან 25 აგვისტომდე. 31 აგვისტოს საქართველოს ყველა სკოლაში მთლიანად დასრულდება კლასების დაკომპლექტება. მეცადინეობა პირველ სექტემბერს განახლდება.

◇

სამხატვრო აკადემიაში

სტუდენტები საწარმოო პრაქტიკაზე

თბილისის სამხატვრო აკადემია 1 მაისიდან მე-2, 3, 4 და 5 კურსის სტუდენტებს 2 თვის ვადით ჰგზავნის საწარმოო პრაქტიკაზე აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს კოლმეურნეობებში.

დიდი გამოფენა

1 სექტემბრიდან სამხატვრო აკადემიაში ეწყობა დიდი გამოფენა, რომელიც შემდეგ ჯადასანილი იქნება მოსკოვში.

მისაღები გამოცდები

სტუდენტთა მისაღები გამოცდები აკადემიაში დაიწყება 1 აგვისტოდან. აკადემიაში შემსვლელთათვის იხსნება მოსამზადებელი კურსები, სადაც მეცადინეობა იწარმოებს 5 მაისიდან 1 აგვისტომდე.

შვანგის ოსტატების შეჯიბრებაზე

დამყარებულია ახალი მსოფლიო რეკორდი

დამთავრდა საკავშირო პირველობის გათამაშება სიმძიმეების აწევაში. შეჯიბრების უკანასკნელ დღეს პირველობა გაითამაშეს ხახვიოდაძმის და ძმის წოხის ძალისმგებმა. მათი გამოსვლები სწყაეტდა გუნდობრივი და ინდივიდუალური პირველობის ჯათამაშებას.

ნახევრად ძმიმე წონის ძალოსნებში მსოფლიო რეკორდი (ორი ხელით აწევა) ქ. ვიტებსკის ფიზკულტურელ ნაუმოვს ეკუთვნოდა (114,8 კგრ.). მისი უახლესი მოქაშვა გერმანელი დეიჩი იყო (113,5 კგრ.). შეჯიბრებაზე უკრაინელმა ოტიმსკიმ დიდი უნარიანობა გამოიჩინა, ასპიმა 116,2 კგრ და ახალი მსოფლიო რეკორდი დაამყარა.

ბოეკომ (მოსკოვი) ორი ხელით აჭკოა 151,2 კგრ. ამით მან გაუთანაბრა ესთონელ საკავშირო რეკორდი. უნდა აღინიშნოს, რომ მის მიერ ნაჩვენები შედეგი მხოლოდ ექვსი კილოთია ნაკლები მსოფლიო რეკორდზე, რომელიც საფრანგეთის ძალოსან ოსტიმს ეკუთვნის.

დიდი ინტერესი გამოიწვია ძმიმე წონის ძალოსნების შეჯიბრებამ. ორი ხელით აჭიმვაში უპირატესობას მიაღწია პეტროვმა (მოსკოვი). მან დასძლია 117,5 კგრ. ორი ხელით ატაცებაში დიდ ქიშპობას უწევენ ერთმანეთს საკავშირო რეკორდმეჭირავნები ალიევი, ამბარცუმიანი და პეტროვი. მათ შორის გაჩაღებული ბრძოლა დიდ ინტერესს იწვევს. კუცენკომ მეტი უნარიანობა გამოიჩინა და პირველობაც მას დარჩა.

დაიწყო უკანასკნელი მოძრაობა (ორი ხელით აკვრა). კუცენკოს, ამბარცუმიანს, პრიმას და პეტროვს ჭულების თითქმის თანაბარი რაოდენობა ჰქონდათ, რის გამო ეს მოძრაობა მათთვის ჯადამწყვეტი იყო. პირველობის დაუფლებისათვის გაჩართა სასტიკი ბრძოლა, რომელშიც გამარჯვებული კუცენკო გამოვიდა.

ამრიგად, გუნდობრივი პირველობის გათამაშებაში გამარჯვებული გამოვიდა უკრაინული ჯუნდი, მეორე ადგილი დაიკავა მოსკოვმა, მესამე — სომხეთმა, მეოთხე — საქართველომ, რის შემდეგ განაწილდნენ გორკი, ბელორუსია, ლენინგრადი და სხვანი.

ინდივიდუალური პირველობა მოიპოვეს: **კოსიანეკმა** (283 კგრ.), **პოპოვმა** (315,5 კგრ.), **ბატოვმა** (330 კგრ.), **კოშელევმა** (345,2 კგრ.), **ჩეჩინმა** (358 კგრ.) და **კუცენკომ** (380 კგრ.).

შეჯიბრებაში გამარჯვებულნი დაჯილდოვეს ძვირფასი საჩუქრებით.

ფურცელაძე

◇ ◇ ◇

პროფესორები ღამბარაშვილი და ალადაშვილი ლაგოდეხში

საქ. კ. პ. (ბ) ლაგოდეხის რაიკომის მიწვევით პროფ. გ. ღამბარაშვილმა რაიონის ექიმთა კრებაზე გააკეთა მოხსენება უმტკივნეულო მშობიარობის შესახებ.

ლაგოდეხის რაიონის ექიმმა ერქომაშვილმა შესძლო პროფ. ღამბარაშვილის მეთოდის გამოყენებით 20 უმტკივნეულო მშობიარობის ჩატარება.

აპრილის ბოლო რიცხვებში პროფ. კ. ალადაშვილი გააკეთებს მოხსენებას კუჭ-ნაწლავების ავადმყოფობათა შესახებ. მოხსენებას დაესწრებიან რაიონის ექიმები და კოლმეურნეები.

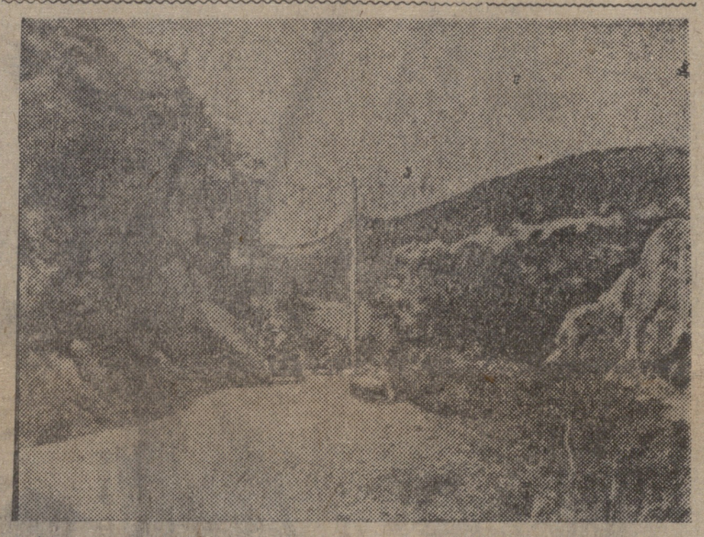

სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ფართო მუშაობაა გაშლილი კულტურული გზების მშენებლობისათვის.

სურათზე: სტალინირ-როკის საუღელტეხილო გზატაცილის მეთერთმეტე კილომეტრი.

სამხრეთ-ოსეთის სახ. ფოტო

ხელოვნება

„ნაბავრის თვალი“

ბოსკალური კომედიის სახელმწიფო მოძრავი თეატრი მეტად ნაყოფიერ მუშაობას ეწევა. მან თავისი არსებობის მცირე ხნის განმავლობაში მრავალი კარგი სპექტაკლი უჩვენა თბილისისა და საქართველოს რაიონების მცხოვრებთ. მიმდინარე წელს პუშკინის საიუბილეო დღეებთან დაკავშირებით თეატრმა დასდგა „ბატონიშვილი—გლეხის ქალი“, რომელმაც მაყურებლებზე მეტად კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა.

მეორე პრემიერად დაიდგა ოდრანის სამოქმედებიანი ოპერეტა „ნატვრის თვალი“ ამ თეატრში ეს პირველი ოპერეტაა ქართულ ენაზე და ამ მხრით საინტერესო და მისასალმებელია იგი. თეატრის ხელმძღვანელებს პიესა გადაუკეთებიათ და რამდენადმე დაუახლოვებიათ თანამედროვეობასთან.

„ნატვრის თვალის“ დადგმა ეკუთვნით დ. ძნელაძეს და მაჭავარიანს, ხოლო თეატრს საერთო ხელმძღვანელობას უწევენ ორდენოსანი რეჟისორი მ. ჭიაურელი. დადგმა კარგია. განსაკუთრებით მოზდენილადაა დამუშავებული ცეკვა. მხატვარ ძიხ. გოცირიძეს ენერგიულად უმუშავია დადგმის დეკორატიულ გაფორმებასა და ფერების შერჩევაზე. საშუალო გლეხის კარმიდამო, სოფლის პეიზაჟი და ჰერცოგის სასახლე შესაფერ მხატვრულ სახეებშია მოცემული, რაც მაყურებელზე კარგ შთაბეჭდილებას ახდენს.

მსახიობები შეწყობილად თამაშობენ. მწყეტმი ბიჭის ჰიპოს როლს კარგად ასრულებს მსახიობი შ. ოსიფაშვილი. იგი პოზდენილ თამაშთან ერთად ლამაზადაც მღერის.

„ნატვრის თვალად“ წოდებული მებატე გოგოს ბეტინას როლს, მსახიობი მარგარიტა ინგილო თამაშობს. თავისი როლი მ. ინგილოს კარგად აქვს შეთვისებული და მებრძოლი ქალის ტიპს დამაჯერებლად ასახიერებს. ასევე კარგად თამაშობენ მსახიობები ბ. ჩეჩელაშვილი (ჰერცოგი), ვ. სალარიძე (ჰრინცი), ზ. ჯალიაშვილი (ფაიამეტა), ი. ბაკაკური (როკოკ).

დადგმის ნაკლად უნდა ჩაითვალოს ზოგიერთი მომქმედი პირის ზედმეტი გაშარჟება.

ძ. ბ.

დოღის სეზონის გახსნა

2 მაისს დოღის სეზონის გახსნამ თბილისის სახელმწიფო ჰიპოდრომზე დიდძალი ხალხი მიიზიდა.

პირველად გაიმართა საბარიერო დოღი 4-წლიანი სამხედრო ცხენებისათვის. ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ № ჭართული ცხენისანი ლეგიონის სამი ცხენი — „იმერეთი“, „ბენტო“ და „მარკი“ და თბილისის სამხედრო სასწავლებლის ჭურანი იაბო — „ეგიპტოსელი“. 2200 მეტრის მანძილზე გამარჯვებული ღამოვიდა „ბენტო“ (მხედარი ლომსაძე), რომელმაც ეს მანძილი 3 წუთსა და 15 წამში გაიირბინა.

მეორე დოღში ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ 3-წლიანი ცხენები. ამ დოღში პირველობა აიღო ყულარის მეცხენეობის მეურნეობის კვიცმა „ახოკანმა“ (მხედარი გ. ჭიქავა), რომელმაც გაასწორა სამივე კოკურენტს. სადოღე მანძილად დანიშნული იყო 1600 მეტრი, ჯილდოდ — 200 მანეთი.

მესამე დოღი კვლავ სამხედრო უწყების ცხენებისათვის იყო დანიშნული. ამ დოღში პირველი ადგილი აიღო „ქართლმა“ (№ ქართული ლეგიონი), რომელმაც მხოლოდ ნახევარი თავით გაუსწორა ყველაზე ძლიერ კოხკურენტს „ტუმანს“. „ქართლმა“ დანიშნული მანძილი 2.200 მეტრი 3 წუთსა და 4 წამში გაიკრიალა.

მესამე დოღის ბოლოს გაიმართა სადოღე ცხენების პარადი. მეოთხე დოღში ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ „ეოსხოდის“ და მუხროვანის მეცხენეობის მეურნეობათა 2-წლიანი ცხენები. სადოღე მანძილი იყო 1.200 მეტრი. უნდა აღინიშნოს, რომ წელს მეცხენეობის მეურნეობა „ეოსხოდი“ თბილისს, დოღში ძლიერადაა წარმოდგენილი, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ამ შეჯიბრებაში პირველობა მუხროვანის ფალავახს, 2-წლიან თაფლა ულაყს — „ლეგიონს“ დარჩა (მხედარი-ეოკეი ა. ხალიდრავი).

მეხუთე დოღი ყულარისა და მუხროვანის ცხენების შესაჯიბრებლად იყო დანიშნული. აქ ყველას გაუსწორა მუხროვანის მეურნეობის ცხენმა „ილგუჯამ“, რომელმაც სადოღე მანძილი — 1.200 მეტრი — 1 წუთსა და 30 წამში გაიარა. მეექვსე დოღში, გარდა მუხროვანისა და ყულარის მეურნეობათა ცხენებისა, მონაწილეობდა აზერბაიჯანის მეცხენეობის მეურნეობის ცხენიც. ამ დოღში ჯიმარჯვდა „საგურამომ“, ყულარის მეურნეობის 2-წლიანმა ცხენმა (მხედარი ა. ხურმავა).

ყველაზე საინტერესო იყო მეშვიდე დოღი, რომელშიც გათამაშდა სეზონის გახსნის ჯილდო 1000 მანეთი. ამ დოღში პირველობისათვის იბრძოდა ორი ცხენი: საქართველოდან და ორიც „ეოსხოდის“ მეურნეობიდან. დისტანცია იყო 2000 მეტრი. თავიდანვე დაწინაურდნენ „შამილი“ (მუხროვანის მეურნეობა) და „პროტექცია“ („ეოსხოდის“ მეურნეობა). უკანასკნელ მოსახვევში „პროტექციამ“ საგრძნობლად გაუსწორა წინ თავის მოქიშპეს, ფინიშთან „შამილმა“ კვლავ უმატა სიჩქარეს და კინაღამ პირველობა ჩამოართვა „პროტექციას“, მაგრამ მანძილი უკვე დამთავრებული იყო და ამგვარად გამარჯვება კვლავ „პროტექციას“ დარჩა (მხედარი რიბალკინი). „პროტექციამ“ დანიშნული მანძილი 2 წუთსა და 35 წამში ჯაიარა.

უკანასკნელ დოღში გაიმარჯვა მოხროვანის მეურნეობის ცხენმა „ავთანდილმა“.

ჯ. ლ.

ფეხბურთი

ორი „დინამოს“ შეხვედრა

30 აპრილს ლ. ბერიას სახელობის სტადიონზე ერთმანეთს შეხვდნენ ლენინგრადისა და თბილისის „დინამოს“ (რსტატები) ფეხბურთელთა გუნდები. 27 აპრილს ამ გუნდების პირველი შეჯიბრება 4:1 ანგარიშით დამთავრდა თბილისელების სასარგებლოდ. მეორე შეჯიბრებაზე სტუმრებმა გადაახალისეს შემადგენლობა და სათამაშოდ თავისი ძირითადი ძალები გამოიყვანეს.

თბილისელების ჯუხდში თამაშობდნენ: ბუშნია, შავგულიძე, ნიკოლაშვილი, ჯორბენაძე, ფროლოვი, ბ. ბერძენიშვილი, პანინი, მ. ბერძენიშვილი, პაიჭაძე, ასლამაზოვი და სომოვი.

თამაში სწრაფი ტემპით იწყება. ორივე გუნდი ცდილობს ხელთ იგდოს ინიციატივა, ორივე დაკვირვებულად თამაშობს.

ლენინგრადის გუნდში მშვენივრად თამაშობს დემენტიევი. იგი ძალიან მოძრავია, ჯადამწყვეტ მოძრაობაში მცველებს ეხმარება, — რამდენიმე წამი და ის უკვე მოწინააღმდეგის კართან ტრიალებს. ზუსტად გადაკეთილი ბურთით იგი ხშირად ქმნის სეიიოზულ მდგომარეობას. დიდმანერიგიულობამ და თამაშის ტექნიკის მაღალმა ხარისხმა დემენტიევს ძაყურებელთა შორის დიდი სიმპატია მოუპოვა. იგი უეჭველად მაღალი კლასის ფეხბურთელია.

თბილისის მხრიდან თავდამსხმელთა შორის კარგად თამაშობს პაიჭაძე. ბურთის კარგი ჯანმეწყობილი იგი ხელს უწყობს თავდამსხმელთა შეწყობილ თამაშს, რაც ლენინგრადელებს ხშირად აყენებს დამარცხების საფრთხის წინაშე.

პირველი ნახევარი ბოლო წუთებში პაიჭაძემ მეტად რთული მდგომარეობა შეჰქმნა. მან გაიტაცა ბურთი და ძლიერი დარტყმით გაჰგზავნა მოწინააღმდეგის კარის კუთხეში.

მეორე ნახევარში თბილისელების თავდამსხმელებს პაიჭაძე მოაკლდათ. ამან ნაწილობრივ თავდამსხმელთა უსისტემო თამაში ჯამოიწვია, მოუხედავად ამისა, თბილისელების უპირატესობა მაინც შესამჩნევი იყო. შუა თამაშში ბ. ბერძენიშვილმა საჯარიმო დარტყმით შესძლო მეორე ბურთის გატანა. ამის მერე შეჯიბრების შედეგი აღარ შეცვლილა და, ამრიგად, თამაში დამთავრდა 2:0 თბილისელების სასარგებლოდ.

◇

პარტაკიადენდარი

4 მაისს, სალამოს 7 საათზე, „26“ კომისრის სახელობის რაიკომის პარტკაბინეტში პირველადი პარტორგანიზაციების პროპაგანდისტებისა, აგიტატორებისა და პარტორგებისათვის მოეწყობა მოხსენება თემაზე: „მემარჯვენე კონტრრევოლუციონერების — ბუხარინისა და რიკოვის გამაცემლობისა და ღალატის გზა“. მოახსენებენ ბელი ამხ. ლიუდვიკოვი.

პ.-მბ. რედაქტორის მოადგილე
ა. იაკობაშვილი

ზ. ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ლენინის ორდენოსანი ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი

4-V	ქეთო და კოტე
5-V	ლაილა

დასაწყისი 8 ს. 30 წ.
მუდმივი ადგილების ბილეთები 2 მაისის თარიღით ძალაშია 8 და 9 მაისს წინასწარ შემოწმებით. თეატრის ადმინისტრატორ.

ლენინის ორდენოსანი რუსთაველის თეატრი

5-V	ელკაზარ
6/V	პლაჯონ კრეჩეტი

დასაწყისი საღ. 8-ნახ. საათზე.

დღეს სახალხო მწერლის თეატრებში

ოქტომბერი 6-30, 8-30, 10-30	ახალი ხმოვ. ხელოვნური ფილმი ნარინჯის ველი რეჟისორი — ხელ. დამს. მოღვაწე ნ. შენგელაია
დამკვრელი 6-30, 8-30, 10-30	ხმოვანი ფილმი ბეტო. (ბეტერ)
კომკავშირელი 6-30, 8-30, 10-30	ახალი ხმოვ. ხელოვნური ფილმი ნარინჯის ველი რეჟისორი — ხელ. დამს. მოღვაწე ნ. შენგელაია.
რ. ლიუქსიან. ხან 6-30, 8-30, 10 30	
26 კომ. სახ. 6-30, 8-30, 10-30	ხმოვ. ჟურნალები №№ 16 და 17 საბჭოთა ხელოვნება № 2.
ახალი ამბები.	ახალი ხმოვ. ფილმი ბალტიკის დეკუტატი
კომინტერნი (სახაფეულო)	

სასწირე
ტელ. 3-11-44
6 მაისს
წარმოდგენა
დღისით
დასაწყ. 2 ს.

დღეს, 4 მაისს
მრავალფეროვანი საცირკო პროგრამა და ფრანგული პროფეს.
ჭიდაობის
მე-64 დღე
ჭიდაობს 3 წყვილი
1—რევაზი — გაგამწყვეტი შეზვედრა ყარა მუსტაფა — ნურკინი
2—მ. მაჩაბელი პუგაჩოვი
3—ბ. ზაგორუიკო — მ. ბაბალიკაშვილი
წარმოდგ. დასაწყ. 8 ს. 30 წ.
ჭიდაობისა — 10 ს. 30 წ.
სალარო 12-დან 2 საათამდე და 5 საათიდან.

მარჯანიშვილის სახ. თეატრი

5-V	იცა რიჭინაშვილი
6-V	ნინოშვილის გერა

დასაწყისი საღ. 8 ს. 30 წ.

თბილისის ლენინაონის სახ. ხალხო სასამართლოს აღმასრულებელი კ. ს. სიგუა აცხადებს, რომ ა/წ. 8 მაისს 1 ს. ლოტკინ ქ. № 27-ში

საჯარო ვაჭრობით

გაჰყიდის მოქ. სერგო მაკარის-ძე ყრუაშვილის ეროსართოლოს ათი საცხოვრებლისაგან შემდგარ სახლს თავისი სამომსახურო შენობებით შეფასებულს 8.281 მანეთად, რომელიც გაიყიდება თანახმად ლენინაონის სახ. სასამართლოს 1935 წლის 11 მაისის გადაწყვეტილებისა (აღმასრ. ფურცელი № 2/98), მოქ. პელაგია ბერაძის (სასამ. ფურცლიდან) 3.888 მანეთის დასაკმაყოფილებლად. ვაკრობის დროა დაცული იქნება საერთო წესები.

170 0

მილეგულია დიდ პარტიად და ყველა მაღაზიაში იყიდება მდიდარი ასორტიმენტით

გეწვეულის ნაწარმი და გეწვეულის გალანტერია

სახელდობრ: მანტოები, ჟაკეტები, საბავშვო პალტოები, პიჯაკები, ქალის ქუდები, საბავშვო ქაპორები, მამაკაცის ქუდები, ხელჩანთები, ჯელარინები, კაშნეები და სხვ.

მაღაზიების მისამართი:
თბილისი მაღ. № 1, კომინტერნის ქ., № 6 — ბათუმი მაღ. № 4, კომინტერნის, 19
„ მაღ. № 2, პლეხანოვის პრსპ. 128 — ქუთაისი მაღ. № 5, ბერიას ქ., 15
„ მაღ. № 3, დეკიმონოვის მოედანი

„ხოიუზმეხტორგის“ საქ. განყოფილებამ მოაწყო სპეციალური პუნქტები მოსახლეობისაგან ბეწვეულის ყოველგვარი, როგორც ახალი, ისე ძველი ნაწარმის შესასყიდად.

თბილისში შემსყიდველი პუნქტი მოთავსებულია კომინტერნის ქუჩაზე, № 6, მაღ. № 1.

მოსახლეობის მოხერხებულად მომსახურებისათვის აგენტ-შემსყიდველთა მიწვევა ბინახეც შეიძლება—ტელეფონით № 3-68-24.

თბილისის გარდა შემსყიდველი პუნქტები არსებობს აგრეთვე ბათუმში—კომინტერნის, 19 და ქუთაისში—ბერიას, 15.

ზამთრისათვის რომ შეკეთებული ნივთები გქონდეთ, გთხოვთ დროულად ჩაგვაბაროთ ისინი შესაკეთებლად, ვინაიდან ზამთარში შეკეთების მოზღვავების გამო ვადაზე შესრულება გაძნელებულია.

შემკეთებელი სახელოსნოთა მისამართი: თბილისი, პლეხანოვის პრსპ., 128, ბათომი, კომინტერნის, 19.

ამავე მაღაზიებში მყიდველთა გემოვნებისა და მათ მიერ არჩეული ფასონის მიხედვით შეიძლება ინდივიდუალურად დამზადდეს ბეწვეულის ყველა სახის ნაწარმი.

ხაფხულისათვის შესანახად ვღებულობთ ბეწვეულისა და შალეულის ყველა სახის ნაწარმს უკლებლივ და დაუზიანებლად შენახვის სრული გარანტიით.

მიმღები პუნქტები: თბილისი, კომინტერნის, 6; ბათუმი, კომინტერნის, 19. 1538

ცეკავშირის დარგობრივ გაერთიანება „საქხილბოსტანის“ და მისი კანტორების 1936 წლის წლიური ბალანსი (მანეთებში)

აქტივი	ნაშთი 1937 წ. 1/1-სათვის მან.	შეფარდება 1936 წ. 1/1-თან მან.
1. საქონლის მარაგი	1686651	1735573
2. ფულადი საშუალებანი	292060	248315
3. სამუალებანი ანგარიშსწორებაში	364283	820263
4. ანგარიშვალდებული პირნი	10534	19721
5. მომავალი დოოის ხარჯები	22999	4616
6. გასყენებული საშუალებანი	673398	293615
7. ძირითადი საშუალ. არაამორტიზ. ნაწილში	2285553	2342485
8. იჯარით აღებული ძირითადი საშ. დამთ. კაპ. შეკ.	16712	—
9. მასალების, ნედლეულის და სათბობ. მარაგი	426267	221892
10. დაუმთავრებელი წარმოება და გადამუშავ.	6894	964
11. კანტორებსშორის ანგარიშსწორება	2191241	1913206
12. გასული წლების დანაკარგები	252129	559593
ბალანსი:	8228866	8160243
ბალანს გარეშე მუხლები:		
1. ძირითადი საშუალ. ამორტიზირებულ ნაწილში	236682	167022
სულ	8465548	8327265

პასიკი	ნაშთი 1937 წ. 1/1-სათვის მან.	შეფარდება 1936 წ. 1/1-თან მან.
1. ფონდები	394217	304001
2. მიზნობრივი რეზერვები	21545	30002
3. გრძელვადიანი სესხები	1285856	1428663
4. ძირითადი საშუალების დაფინანსება	1548158	1548121
5. მოკლევადიანი სესხები	264326	567192
6. სარეგულაციო მუხლები	—	27746
7. საშუალებანი ანგარიშსწორებით	1352234	1510411
8. საწესდებო ფონდები	111321	120000
9. კანტორებს შორის ანგარიშსწორება	2191241	1913206
10. საანგარიშო წლის დაგროვებანი	1079969	630894
ბალანსი:	8228866	8160243
ბალანს გარეშე მუხლები:		
1. ძირითად საშუალებათა გაცვეთა	236682	167022
სულ	8465548	8327265

1936 წლის დაგროვება დანაკარგების ცხრილი

დანაკარგები	მან.	მან.
1. მიმოქცევის ხარჯები	1308784	972356
2. ადმინისტრ.-სამმართვ. ხარჯები I-ლი რიგისა	471335	451367
3. დანარჩენი დანაკარგები	658657	543848
სულ დანაკარგები:	2438776	1967571
4. დაგროვებათა სალდო	1079969	630894
ბალანსი:	3518745	2598465

დაგროვებანი	მან.	მან.
1. რეალიზებული დარიცხვა	3384437	2266772
2. დანარჩენი შემოსავალი	129308	331693
სულ დაგროვებანი:	3513745	2598465
3. დანაკარგების სალდო	—	—
ბალანსი:	3513745	2598465

ბალანსი განხილულია ცეკავშირის პრეზიდიუმის საბალანსო კომისიის მიერ 1937 წ. 14 იანვარს ოქმი № 7. დამტკიცებულია საქ. ფინსახკომის მიერ ა. წ. 7 მარტს ოქმი № 16.

101

დირექტორი: **ხოჯაპარუხოვი.** მთ. ბუხჰალტერი: **ლაშხი.**

„კომუნისტის“ რედაქციას ესაჭიროება გამოცდილი კორექტორები და მანქანაზე მბეჭდავი ქართ